

naša luč

1979

6

Neki madžarski učbenik je dajal neobičajna navodila. V knjigi o marksističnih nrevah, tiskani leta 1978, se glasi: „Nihče (sin ali hči) ne sme pod kakršnim koli pritiskom ubiti svoje matere, razen če je ta postala izdajalka svojega razreda.“ Neki bralec časopisa „Življenje in književnost“ je uredništvo vprašal: „Kako težka mora biti materina izdaja delavskega razreda, da bi jo smel ubiti? Ali je zadosti majhna izdaja?“

SPIEGEL, Hamburg, 16. aprila 1979, str. 19.

Britanski pisec Philip Vander-Elst je po dolgotrajnih raziskavah objavil podatke o žrtvah svetovnega komunizma. Samo v Sovjetski zvezi so v času med 1917 in 1959 pomorili 66,7 milijonov ljudi, od leta 1959 do danes že 3 milijone. Zmaga kitajskega komunizma je zahtevala življenje 63,784 milijonov ljudi. Ob pregonu Nemcev iz vzhodnoevropskih držav je bilo umorjenih okoli 2,923.000 žrtev. Samo v Kambodži so v zadnjih letih pomorili 2,5 milijona ljudi. Zatrte vstaje v Vzhodnem Berlinu, Budimpešti, Pragi in v baltskih državah je prineslo 500 tisoč žrtev. Komunistične „osvobodilne“ vojne, ali boljše, vpadi v Grčijo, Malezijo, Burmo, Korejo, Filippine, Vietnam, Kubo, Afriko in Latinsko Ameriko so povzročile 3,500.000 žrtev.

KATOLIŠKI GLAS, Gorica-Trst, 26. aprila 1979, str. 1.

SLASTNE VIŠNJE — Malokatera sadna vrsta daje toliko možnosti vsestranske uporabe kot višnja, saj jo lahko uporabimo svežo ali za predelavo v raznih oblikah; zamrznjeno, vloženo v alkohol itd. Plantažno pridelovanje višenj je v Sloveniji nova usmeritev sadjarjev, ki je našla svoj prostor v Pomurju. Lansko leto je bila v Pomurju ustanovljena skupnost pridelovalcev višenj. Ker evropska živilska industrija vse bolj povprašuje po njih, so začeli tu ustanavljati nove plantaže.

VEČJA SKRB ZA PTICE — Krajan v Brezju pri Mariboru so se zavzeli za vzgojo in zaščito kakšnih 18 ptičjih vrst, tudi tistih „navadnih“, ki živijo v njihovem gozdičku „Gaj“.

SLOVENSKI PISATELJI ZA ČRNO GORO — V dvorani Slovenske filharmonije v Ljubljani je bila književno-glasbena prireditev, katere izkupiček so prireditelji namenili prizadetim na črnogorskem Primorju ob nedavnem potresu. Nastopili so številni slovenski književniki, pridružil pa se jim je komorni orkester radiotelevizije Ljubljana pod vodstvom dirigenta Uroša Lajovica.

PRIKAZ DOSEŽKOV SLOVENSKIH IZUMITELJEV — V avli „Iskrine“ stavbe v Kranju je bila razstava „Inovacije — združeno delo 79“, na kateri so razstavljali dosežke slovenskih izumiteljev.

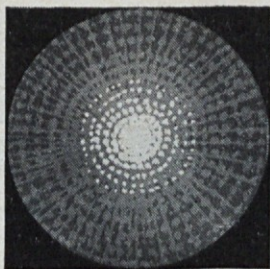
POSOJILLO ZA KMETIJSTVO — Mednarodna banka za obnovo in razvoj je predvidela za Jugoslavijo posojilo v višini 100 milijonov dolarjev, od tega za Slovenijo okoli 4 milijone, in sicer polovico za naložbe v družbeno in polovico naložbe v zasebno kmetijstvo. Z denarjem, ki je namenjen za družbeno kmetijstvo, bodo gradili mlekarne. Kmetje pa bodo porabili denar za pospeševanje reje govedí.

ŠKOF LENIČ PRI SLOVENCIH NA DUNAJU — V soboto, 31. marca, je obiskal slovensko skupnost na Dunaju ljubljanski pomožni škof dr. Stanko Lenič, ki je pri slovesni maši nekaterim slovenskim otrokom podelil zakrament sv. birme.

NOV ZAKON O PROMETU — Zaradi varčevanja s tekočim gorivom je izšel v Jugoslaviji zakon o začasní prepovedi uporabe osebnih avtomobilov in motornih koles. Osebnih avtomobilov in motornih koles ni dovoljeno uporabljati ob naslednjih dnevih in sicer: ob torkih — osebnih avtomobilov in motornih koles, katerih številka se na registrski tablici končuje z 0, 2, 4, 6 ali 8, ob četrtnih pa, katerih številka se na registrski tablici končuje z 1, 3, 5, 7 ali 9; prvo soboto in nedeljo v mesecu — osebnih avtomobilov in motornih koles, katerih številka se na registrski tablici končuje z 0, 2, 4, 6, ali 8; tretjo soboto in nedeljo v mesecu pa, katerih številka se na registrski tablici končuje z 1, 3, 5, 7 ali 9.

EVROPSKA AVTOCESTA PO JUGOSLAVIJI — Na osnovi posebnih meddržavnih sporazumov bodo Avstrija, Čehoslovaška, Grčija, Italija, Jugoslavija, Romunija in Turčija zgradile evropsko avtocesto. Ta cesta bo povezovala Baltiško, Črno, Egejsko in Jadransko morje. Na severu bo začetek ceste v Gdansk na Poljskem, na jugu pa bo konec avtoceste na meji Evrope in Azije v Istanbulu. Cesta bo potekala od Gdanske mimo Varšave, Krakova, Brna, Dunaja, Bratislave, Budimpešte, Subotice, Novoga Sada, Beograda, Niša, Sofije do Istanbula.

(dalje na strani 2)

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 28
junij 1979

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	5 angl. f.
Avstrija	120 šil.
Belgija	280 belg. fr.
Francija	40 fran. fr.
Italija	8000 ital. lir
Švica	18 švic. fr.
Nizozemska	19 niz. gld.
Nemčija	18 n. mark
Švedska	40 šv. kron
Avstralija	8 av. dol.
Kanada	12 kan. dol.
USA	10 am. dol.

Razlika v cenah je po-
gojena zaradi neenakih
poštnin v posameznih dr-
žavah in različnih deviz-
nih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo po-
verjeniki in uprava „Naše
luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

v okviru

Münchenski nadškof kardinal Ratzinger je pred kratkim govoril o pomenu Kristusovega vstajenja za sodobni čas. Glavne misli ponatiskujemo.

Kristusovo vstajenje pomeni, da je Bog ohranil oblast nad zgodovino, da je ni odstopil naravnim zakonom, da ni postal nemočen in da vesoljni zakon smrti le ni končna sila sveta. Zadnji je on, ki je tudi prvi. Kristusovo vstajenje je sporočilo, da je v njem dokončnost smrti premagana z dokončnostjo življenja.

● Jezusovo vstajenje pomeni najprej **PREDNOST OSEBE PRED STVARJO**. V šestdesetih letih so za razlago Jezusovega vstajenja iznašli obrazec: „Jezusova stvar se nadaljuje“. A ko bi bilo le to, bi se z Jezusom ne zgodilo nič novega. Pomenilo bi, da se vse, kar so ljudje mislili, živeli in ljubili, „pogrezne v brezbržno tišino smrti in da mala zemeljska civilizacija molče ugasne v brezmejnem zvezdnem morju in da jo pokrije pesek nič“ (Lévi Strauss). „Jezusova stvar se nadaljuje“ — s tem je premalo povedano, to je tudi nápak rečeno. To bi namreč pomenilo, da na svetu ostajajo le stvari, ljudje pa prihajajo in odhajajo. Ljudje bi bili le v službi stvari. Nekdo bi lahko žrtvoval za stvar tudi osebo. Vsi kruti svetovni nazori, katerih strahotno žetev doživljamo v tem stoletju, temeljijo končno na tem preziranju osebe.

● Jezusovo vstajenje pomeni dalje **NADREJENOST DUHA NAD SNOVJO**. Danes stopa duh v službo snovi. Človekovi izdelki postajajo njegovi gospodarji. Človek postaja služabnik stroja. Izpovedovanje, da sta duh in Bog nad snovjo — kar je prav vsebina vere v vstajenje — ni ponižanje snovi in telesa, marveč prav nasprotno, zagotavlja telesu njegovo dokončno dostojanstvo. Vera v vstajenje je najkorenitejša odpoved sleherni obliki materializma. Marksističnemu materializmu dajemo možnosti za uspeh samo s tem, ker živimo v materializmu potrošništva in uživanja, mólimo snov in ji prav s tem delamo nasilje.

● Končno je Jezusovo vstajenje izpoved **PREDNOSTI LJUBEZNI IN ŽIVLJENJA** pred strategijami razrednega boja in usmerjanja zavesti k zavisti. Obe ti strategiji sta strategiji smrti. Kristusovo vstajenje ni kamen, iz katerega bi mogli kresati iskro sovraštva. Kristus ni umrl proti nikomur, marveč za vse. Njegova kri ne kriči po maščevanju, marveč po spravi in ljubezni. Njegovo vstajenje je poosebljenje resnice: ljubezen je močnejša kot smrt. Cerkev ne more nehati klicati: „Ne bodite strategii nasilja, sovraštva in zavisti, marveč bodite služabniki ljubezni!“ Vstali nam sredi „nemoči“ ljubezni zagotavlja, da pomeni ljubezen resnično in dokončno svetovno silo.

Krenimo tudi mi z lučjo tega sporočila dalje, dokler ne opravi smrt svoje pošastne žetve!

med vrstami

Z izrezki iz domačih ter tujih časopisov in revij skušamo prikazati resnično podobo časa. Izbor komentarjev skuša biti čimbolj tehnen. Za njih utemeljenost ne odgovarjamo.

Zmaj v Ljubljani

DRUŽINA:

ZALOSTNA USODA FRANČIŠKANSKE KNJIŽNICE V KAMNIKU

„Veliko obljub je, da bodo rešili vprašanje naše knjižnice, a ni skoro niti ena izpolnjena. V časopisih so objavili sporede različnih prireditvev ob 750-letnici Kamnika, o knjižnici ni nikjer nič omenjenega. Kot da je ni,“ je potožil predstojnik frančiškanskega samostana v Kamniku.

Frančiškanska knjižnica p. Donata Valvasorja (Valvasorjevega sina, ki je bil v Kamniku gvardijan) je bila ustanovljena okrog leta 1490. Šteje okrog 10.000 knjig in brošur.

Nemški okupator je med zadnjo vojno knjižnico barbarsko razdejal in izropal. Nova oblast je velik del samostana nacionalizirala. Za knjižnico ni bilo več primerne prostora. Kamničani so ogorčeni nad tako brezbrzičnostjo do naše kulturne dediščine.

V pismu Zavodu za varstvo kulturnih spomenikov je 1952 p. Glavnik moral z grenkobo priznati: „Do skrajnosti sem užaljen nad tako ozkosrčnostjo, da ne rečem abderitstvom (= omejenostjo; op. NL), nekaterih dejavnikov. Če je tukaj kdo, ki si z vso vnemo prizadeva za vzpostavitev knjižnice v stanje, ki bo zanjo primerno, pa dobi namesto podpore le polena pod no-

(nadaljevanje z ovitka)

REKORDEN SKOK CEN — Drobnoprodajne cene so se v začetku leta povečale za 6,4 odstotka. V primerjavi s februarjem pa so bile marčne cene višje za 3 odstotke. To je največje zvišanje cen, kar so jih zabeležili v zadnjih desetih letih. Kmetijski izdelki so se podražili v prvih treh mesecih za 13,1 odstotka, industrijski izdelki pa so se podražili za 5,1 odstotka.

NAJSODOBNEJŠA TEHNOLOGIJA — Jugoslavija je ob sklepanju pogodbe za gradnjo prve jedrske elektrarne v Krškem zahtevala in se pogodila z ameriškimi podjetji, da mora biti uveljavljanje predpisov varnosti in zaščite okolja usklajeno z najnovejšimi dosežki in spoznanji v svetu. To pomeni, da bodo med gradnjo uvedli vse tiste novosti, do katerih bi prišlo medtem.

SLOVENSKI OKTET NA KOROŠKEM — Slovenski oktet je bil pred nedavnim na tridnevni turneji po slovenski Koroški, kjer je na štirih koncertih njegovo pesem poslušalo prek 2000 poslušalcev. Oktet je nastopil v Pliberku, v Škocjanu, v Kotmari vasi in na Brnci. Spored je žel povsod navdušenje.

BLAD — Tu je bila pred kratkim konec tedna obširna akcija „Očistimo naš Bled“. Sodelovali so učenci vseh šol, delavci številnih gostinskih podjetij, pa tudi drugih delovnih združenj z Bleda in člani Telovadnega društva Bled.

BOHINJSKA BELA — Delavci „Gradbinca“ so postavili nov, visok most čez Savo Bohinjko na Bohinjski Beli po katerem bo tekla nova cesta Bled—Bohinj. Tako bo s to cesto in novim mostom vožnja do Bohinja hitrejša in bolj varna, saj se bodo vozniki izognili sedanjemu ozkemu grlu.

BRASLOVČE — V krajevni skupnosti Braslovče bodo v kratkem dobili javno mednarodno telefonsko govorilnico, ki bo stala pri stari osnovni šoli. Denar za govorilnico so prispevali krajani sami.

BRESTANICA — Krajani in šolska mladina krajevnega skupnosti Brestanica so sprejeli nekdanje slovenske in hrvaške internirance na njihovem vsakoletnem srečanju. 11. aprila je namreč minilo 34 let, odkar so bili

interniranci izpuščeni iz taborišča v Buchenwaldu. Prihodnje leto se bodo interniranci srečali v Buchenwaldu.

CELJE — Zabavni orkester „Žabe“ iz Celja, ki ga sestavljajo izključno nepoklicni glasbeniki, je pred kratkim zaključil svojo letošnjo sezono z nastopom pred domačim občinstvom. Tudi ta „žabji“ koncert v mestu ob Savinji se je znova izkazal, da je orkester priljubljen.

CERKLJE — V avli osnovne šole je bil koncert moškega pevskega zbora „Davorin Jenko“ pod vodstvom Jožeta Močnika ob 20-letnici ustanovitve zbora in desetletnici obnove zbora pod pokroviteljstvom Turističnega društva Cerklje. Največji uspeh je zbor dosegel v pretekli sezoni na republiškem tekmovanju nepoklicnih zborov v Mariboru, na katerem je osvojil bronasto planketo mesta Maribor.

ČRNA NA KOROŠKEM — Prebivalci Črne in Javornika se zavzemajo, da bi republiška skupnost za ceste v načrt naložb končno uvrstila tudi obnovo ceste Črna—Št. Vid. S tem bi si prebivalci Mežiške doline močno skrajšali pot proti Celju in Ljubljani. Medtem ko se morajo sedaj voziti mimo Dravograda in Slovenj Gradca, bi potem lahko potovali kar čez prelaz Sleme, od koder je do Šoštanja le dobrih deset kilometrov.

GOMILSKO — Mladinski pevski zbor na Gomilskem še nima dolgega izročila. Vsako nedeljo in praznik spremljajo in poživljajo bogoslužje s svojimi mladimi glasovi. Prav posebej pa so se postavili mladi pevci v nedeljo, 25. marca, ko je veroučna skupina na Gomilskem priredila matrični dan.

GORJE — Svetovno znana soteska Vintgar pri Bledu je bila odprta že 26. avgusta 1893 po zaslugi tedanjega gorjanskega župana Jakoba Žumra-Leskovca. Vsa leta privablja številne obiskovalce in ljubitelje naravnih lepot. Mostovi, galerije in prehodi skozi sotesko so leseni in jih je treba vsako leto obnavljati. Letošnjo pomlad pa so začeli menjavati vse nosilne lesene grede z železnimi.

IDRIJA — Idrija in Cerkno sta bila gostitelja približno 800 dijakov, ki so se udeležili 7. dijaškega obmejnega srečanja Primorske, ki ga je tokrat priredil Idrijski šolski center. Dijaškega srečanja, ki je imelo tudi tekmovalni značaj, so se udeležili gimnazijci iz Tolmina, Nove Gorice, Postojne, Kopra, Pirana, Ajdovščine, Sežane in Idrije. Prišli pa so tudi dijaki vseh slovenskih šol iz Trsta in Gorice.

KOMENDA — V krajevni skupnosti Komenda-Moste so konec aprila odprli nov otroški vrt, v katerem bo prostora za sto otrok.

KRANJ — Gorenjski muzej, osrednja knjižnica in Slavistično društvo iz Kranja so priredili v renesančni dvorani Mestne hiše v Kranju literarni večer z naslovom „Linhart — Čop — Jenko“. Filip Kalan, Janko Kos in France Bernik so spregovorili o treh znamenitih Slovencih, katerih življenjepise so napisali.

KRANJ — Letošnje srečanje učencev glasbenih šol Gorenjske je bilo v Kranju. Skladbe domačih in tujih avtorjev so izvajali mladi violinisti, pianisti, trobentači, flautisti, oboisti, violončelisti, kitaristi, klarinetisti in harmonikarji.

KROPA — Moški pevski zbor „Stane Žagar“ iz Kroke, eden najbolj delavnih v radovljiaški občini, ki ga vodi profesor Egi Gašperšič, bo med drugim priredil letos sedem brezplačnih koncertov slovenskih ljudskih

(dalje na strani 10)

ge, je to ne samo obsodbe, ampak kazni vredno.“

Novi predstojnik samostana p. Papež je v prošnji za vrnitev frančiškanske jedilnice, ki jo je januarja 1978 poslal krajevni skupnosti Kamnik, zapisal: „Gotovo vam je znano, koliko si naš samostan v Kamniku prizadeva, da bi mu vrnil odvzete samostanske prostore. Samostan je kulturni spomenik 1. razreda. Je zaščiten. Prav tako je zaščiten samostanska knjižnica. Samostan sam je v žalostnem stanju. Streha nad delom, kjer stanujejo stranke, je v obupnem stanju. Ravno tako tudi dimniki. Vhodna vrata, stopnišče in hodniki so popolnoma uničeni, počekani, popackani, šipe razbite, uničena električna napeljava in vrata. Skratka, do konca zanemarjeno in neodgovorno. Vsak, ki pride v našo hišo, obstane in nima besed, da je to sploh možno.“

(dalje na strani 10)

Čeprav v Jugoslaviji ni uradne predhodne cenzure, pričakujejo od jugoslovanskih časnikarjev — ki jih skrbno izbirajo po njihovi politični zanesljivosti — da pri svojem vsakdanjem delu izvajajo samocenzuro. Mnogi vodilni časnikarji so v zadnjem času opravili ponižujočo samokritiko pred posebnimi odbori, ki jih je postavila Socialistična zveza. Neki časnikar, ki so ga partijski funkcionarji prijemali (zaradi svobodnejšega pisanja), je izjavil: „Strinjali smo se z vsem, kar so nam funkcionarji rekli. To je najpreprostejši način. Nekaj mesecev ne bomo objavili ničesar, kar bi bilo lahko kakorkoli sporno, potem se bo pa, kot upamo, zadeva pomirila.“

GUARDIAN, London, 5. marca 1979.

za vsak dan

Kdor bo hotel, da bo njegova ljubezen čista pozornost do drugih (ne čista pozornost do tega, kako so drugi pozorni do njega), bo moral mnogo moliti in premišljevat. Samó premišljevanje človeku pomaga, da spozna tisoč zank, ki mu jih nastavlja samoljube.

Pascal je v molitvi spoznal, da ni ljubil ljudi, ampak njihove dobre lastnosti. Molitev pomaga, da znamo videti, kot je rekel Claudel, da je „v vsakem najbolj hladnem skopuhu, v najbolj zavrženi lovači in v najbolj umazanem pijancu nesmrtna duša“.

Znanemu bogoslovcu Haeringu je med vojno na ruski fronti prišel neki vojak: „Ne verujem, pater, ne verujem v Boga. Ni ga. Ko bi bil, bi ne bil dovolil ljudem začeti to strašno vojno.“ Drugi vojak je dodal: „Klical sem Boga v bojnem jarku, v porušeni hiši. Z neba so padale samo bombe in ogenj, njega pa ni bilo od nikoder. Ne, Boga ni! Bog živi samo v vaših psalmih, knjigah, molitvah, v glasovih zvonov, kadilu, samo tam.“

Pater je mirno poslušal jezne besede izmučenih sobojevnikov. Na koncu je dejal: „Res je, fantje! Boga ni v peklju. Če ljudje izženejo Boga, se zemlja spremeni v pekel. Pekel ni drugega kot odsotnost Boga, odsotnost ljubezni.“

Ljudje morajo videti ljubezen, učlovečeno ljubezen, potem bodo verjeli v Ljubezen. Samo če nas bodo videli do kraja prevzete od božje ljubezni, v nesebičnem življenju in žrtvi za druge, bodo zašlutili, kako mora biti šele Bog dober.

Kristus nas kliče, da spremenimo mišljenje in postanemo njegovi učenci. Sprememba mišljenja ni kakšno nasilno „pranje možganov“. Svoje mišljenje spreminjamo, če trenutek za trenutkom poskušamo živeti po evangeliju.

Redkokatera smrt je Ljubljano tako prizadela kot smrt Kržanovih treh fantov in patra Kovača v prvomajskih praznikih 1978. Marsikdo je takrat dejal: „Kako se je moglo to zgoditi? Ni prav, da je Bog nekaj tako strašnega dopustil!“ Resnica pa je: če nam je Bog pustil svobodo, je moral tudi pustiti svobodo človeku, da je sedel za volan takrat, ko bi ne smel, in ob prehitevanju vzel življenje štirim nedolžnim. Bog, ki nas je ustvaril svobodne, je moral biti zvest svoji odločitvi tudi v tem trenutku. Vsem pa, ki jih je ta smrt prizadela, govori božja beseda: „Ne bojte se! Samo verujte! Naš Bog je Bog, ki rešuje. On je celo Gospodar nad smrtjo. Oni so že neskončno srečni v meni. Verujte besedam, ki jih bere Cerkv pri maši: „Smrt izkusijo samo tisti, ki so satanovi!“

T. S.

pisma

„BOG JEZUSA KRISTUSA“

Ta izraz me moti, saj je Jezus Bog. Prav tako berem v novih prevodih evangelija: „Bog ga je obudil.“ Pri katekizmu smo se učili, da je največji Jezusov čudež ta, da je sam vstal od mrtvih. Kako more imeti Jezus Boga, če je sam Bog? To ni logično.

Ne smemo spravljati človeške logike v nasprotje z božjo skrivnostjo. Tudi katekizem uči o dveh skrivnostih: o sveti Trojici, po kateri je en sam Bog v treh različnih, a enakih osebah; in o učlovečenju, po katerem je druga oseba, Sin, in samo on postal resnični človek in se tako odpovedal svoji enakosti z Bogom (Fil 2, 6). Tudi Jezus sam je govoril o „svojem Bogu“. Magdaleni je npr. dejal na velikonočno jutro: „Grem k svojemu Očetu in vašemu Očetu, k svojemu Bogu in vašemu Bogu.“

O tem, da je Bog obudil Jezusa, ne govorijo „novi“ prevodi, marveč Apostolska dela sama na mnogih mestih (2, 24. 32; 3, 15. 26; 4, 10 itd.). Reči, da je bil Jezusov največji čudež ta, da je vstal od mrtvih, to je brez dvoma zelo razumsko govorjenje, ki pa je evangeliju tuje: tam ni najti takšnega sklepanja in takšnih izrazov.

Je pa takšno govorjenje lahko precej nevarno: z njim postavljamo Jezusovo vstajenje na isto raven kot Jezusovo obujenje Lazarja, Jairove hčere in sina vdove iz Naima. Ti so vstali k zemskemu življenju in so morali kasneje drugič umreti. Nasprotno pa je Jezus vstal, da je prešel v nebeško življe-

in pisma

nje, v božjo slavo, in da ne bo več umrl. Tako je njegovo vstajenje vzrok in vzorec našega vstajenja.

Še o izrazu „Bog Jezusa Kristusa“. Ta izraz ni tako čuden, saj je jasno, da je Jezus prišel zato, da nam je govoril o Bogu in nas učil govoriti z Bogom.

Ne postavljajmo katekizma, ki je nekakšna zgoščenka, nad sveto pismo, ki je božja beseda in živi vir naše vere.

ALI SO RES VSE VERE PRAVE?

Pred kratkim sem v slovenski krščanski reviji bral med drugim tole: „Vsaka vera je dobra, če je poštena in iskrena. Vsaka je odrešilna, če se vanjo res poglobljamo. Zato so v resnici in kljub vsem razlikam vse vere eno. Ni višjih in nižjih ver.“ Kaj menite k tem trditvam?

Katoliška Cerkev brez pomišljanja zagovarja stališče, da je samó krščanstvo prava vera, razodeta od Boga samega, in da je v polnosti krščanstvo ohranjeno le v katoliški Cerkvi. To utemeljuje s tem, da je lahko resnica o Bogu in o njegovem odrešenjskem delovanju samo ena in ta resnica je z znamenji izpričana v krščanstvu oziroma v polnosti v katolištvu.

Odrešenjska skupnost, ki vodi človeka h končnemu cilju v Bogu, je samo ena, to je Kristusova Cerkev. Zato Cerkev še danes ponavlja znano besedo sv. Ciprijana: „Zunaj Cerkve ni zveličanja.“

V krščanstvu je ohranjeno pristno božje razodetje. Res pa je, da so drobci, večji ali manjši, božje resnice, tudi razodete,

tudi v nekrščanskih verstvih. Ta verstva so sicer zmotna, vendar ne popolnoma.

Pri teh splošnih načelih ne smemo pozabiti na položaj vsakega konkretnega posameznika: vsak človek bo namreč sojen po svoji vesti. Kdor je torej iskreno, čeprav zmotno, prepričan, da je njegova pot k Bogu prava, se je mora držati in se lahko zveliča, če se ravna po tem, kar mu vest narekuje. To na videz nasprotuje načelu, da zunaj Cerkve ni zveličanja. Vendar se moramo zavedati, da je bolj ali manj povezan s Cerkvijo vsak, kdor veruje v Boga. Zato se tudi musliman ali hinduist, čeprav sta pripadnika svoje verske skupnosti, zveličata v Cerkvi po Kristusu. Kristus jasno pravi: „Nihče ne pride k Očetu razen po meni.“

Ne moremo reči, da druge vere nimajo nobenega odrešilnega pomena, čeprav nimajo vse razodete resnice. Za mnoge svoje člane so te skupnosti redna pot k zveličanju, saj iščejo ti v njih v dobri veri pot k Bogu. Prednost krščanstva je v veri v Kristusa kot Boga in Odrešenika: v njem je polnost božjega razodetja in božjega življenja. K tej polnosti so vsi poklicani, zato imamo kristjani dolžnost pomagati drugim, da do te polnosti pridejo.

Kako neodgovorno se igrajo s svojim zveličanjem tisti, ki izstopajo iz Cerkve npr. zaradi cerkvenega davka, je iz povedanega dosti razvidno.

Jezus je rekel: „Vse, kar ste storili kateremu mojih najmanjših bratov, ste meni storili.“ Če se ne moreš dvigniti naravnost k Jezusu, stopi iz svoje hiše, pa ga boš takoj našel na cesti v možu in ženi, ki gresta mimo, v uradu in v delavnici, v blagovnici in v avtobusu, v vrstah, ki čakajo in se prestopajo.

Menih vzhodne Cerkve

kvas zemlje

● **UVAJANJE V MOLITEV** je knjiga znanega misleca Romana Guardinija, ki jo je te dni izdala v slovenskem prevodu Družina. V njej gre za preproste, a globoke nauke o molitvi: ustni, premišljevalni in liturgični. Le molitev nam pomaga, da najdemo notranjo urejenost in gotovost. V tihoti osebne molitve najdemo luč in moč za premagovanje pozunanjenosti, neurejenosti naporov za visoko življenjsko raven in neusmiljene naglice. Knjigo lahko naročite na upravi Družine, Cankarjevo nabrežje 3/1, Yu-61001 Ljubljana. Cena doma: 60 din.

● **HVALIMO GOSPODA** je naslov priročne pesmarice z nekaterimi molitvami, ki je izšla za veliko noč v Ljubljani. V knjižici je 527 pesmi oziroma spevov z notami. Med besedili je celotni Red svete maše, priprava na dobro spoved, obred

spovedi, nedeljske hvalnice in večernice, križev pot in trojne litnije z molitvami. Knjižico lahko naročite v domači župniji. Cena doma: 90 din.

● **FRANCOSKI VERNIKI** se vedno bolj zavedajo, da so za Cerkev oni prav tako odgovorni kot duhovniki in da so zato dolžni pomagati in zanjo kaj storiti. Prišli so do spoznanja, kolikšnega pomena je Kristusova ustanova sredi današnjega nemirnega časa. Sodelujejo pri poučevanju verouka, bogoslužju, pripravljanju na prejem zakramentov in dobredelnih pobudah.

● **BIRMANCEV** bo v Sloveniji le-tos od 15 do 20 tisoč. Birme bodo v blizu 200 župnijah, torej skoraj v četrtini vseh župnij. Z birmo bo neposredno zajetih nad deset tisoč slovenskih družin in približno toliko botrov. Kakšen versko-vzgojni kapital! Ali se bo primerno obrestoval?

Jezus Kristus - kdo si?

Vprašanje, kdo je Jezus iz Nazareta, je najodličnejše vprašanje našega življenja.

Zgodovina pripoveduje o slavnih vojskovodjih in drugih veleumih, o učenjakihi, umetnikih, mislecih. Pove nam o njihovih delih in spisih, s katerimi so obogatili našo kulturo.

● Precej nebogljeno pa se čuti ZGODOVINSKA VEDA, ko gre za Jezusa iz Nazareta, ki se je rodil nekje med desetimi leti pred začetkom našega štetja ali po njem.

Njegovo ime „Bog je Odrešenik“ ni bilo lastno samo njemu. Živel je kot človek in ne kot bogovi na grškem Olimpu ali druge bajeslovne podobe. Ničesar ni napisal. Ni bil vodja kake politične stranke ali znane modroslovne šole. Javno mnenje ga je v *božjem imenu* obodilo in kot nevarnega zdradarja pribilo na križ. Bil je neusmiljeno odkrit: vsakomur je povedal resnico v obraz. Tako tudi svojim sovražnikom, ki pa jih je ljubil. Ja, celo sovražnike je ljubil, da ne govorimo o revežih, potepuhih in prostitutkah.

Z njim se je moralo zgoditi nekaj preprostega in vendar zelo zapletenega in pomembnega. Tako je mogoče razbrati iz pričevanja in pozneje tudi iz pismenega poročila ljudi, ki so živeli v njegovem krogu. Takrat namreč ni bilo dopisnikov, časopisov, magnetofonov in poročil.

● Toda ZGODOVINSKO DEJSTVO ostaja, on je danost, ki je tu: po dveh tisočletjih se še vsi — na ta ali oni način — z njim ukvarjamo. Popolnoma drugače kot s Sokratom, Aristotelom, Napoleonom ali Marxom. Kajti bilo je rečeno, da bo on „znamenje, ki se mu bo nasprotovalo“, kamen spotike, vprašanje življenja in smrti.

Nešteti „odrešeniki“ in preroki, učenjaki in heroji so obhodili zgodovinski oder in odkorakali v zakulisje. On je pa vsem, ki vanj verujejo, *smisel*, kot dragoceni kamen med vso glaževino lažnega blišča (studenec žive vode v puščavi bolnega nesmisla). On je kot prvorojeni med mnogimi brati premagal smrt in zaživel tisto življenje, v katero je vsak človek poklican.

Ta vera in to upanje, da je pregraja temne smrti že porušena in da je zmaga ljubezni nad breznom sovraštva že zagotovljena, ta vera je tista, ki izpolnjuje kristjana s smislom. V tej veri se v njem krepi zaupanje in prepričanje, da nešteta iskanja, nasprotovanja, katastrofe in vojne, ki se vrstijo skozi zgodovino, niso nesmiselne; da nesmisla sploh ni, razen tam, kjer se človek zanj odloči in ga živi; da so trpljenje, krivda in smrt, ki človeka najbolj begajo, prežeti s Smislom.

● 2. VATIKANSKI KONCIL govori v imenu vseh verujočih in izpoveduje svojo vero v Jezusa-Smisel:

„Kar zadeva Cerkev, ona veruje, da Kristus, ki je za vse umrl in vstal, po svojem Duhu človeku podeljuje luč in moč, da bo lahko odgovoril na svoj vzvišeni poklic; in Cerkev veruje, da nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, v katerem bi bili lahko odrešeni. Prav tako veruje, da se v njenem

Gospodu in Učitelju nahaja ključ, središče in cilj vse človeške zgodovine. Cerkev vrh tega zatrjuje, da je pod vsemi spremembami marsikaj takega, kar se ne spremeni; in to ima svoj zadnji temelj v Kristusu, ki je isti včeraj, danes in na vse veke."

L. B.

Kaj mi pomeni Jezus iz Nazareta?

To vprašanje bi si morali zastaviti vsakič, ko nas jutranja zarja

povabi v pustolovščino dneva. Odgovor bomo mi: kakršni bi hoteli in morali biti. To je jecljanje o neizrekljivi skrivnosti, ki je neusahljivo kopnenje našega srca.

Srečni ljudje, ki imajo Jezusa za Boga!

Srdito odločnega revolucionarja, ki mešetarjem tega sveta prevrača stojnice. Razneženega, ko objema otroke in joka nad mrtvim prijateljem. Bojevitega, ko brez meščanskega slepomišljenja in diplomatskega taktiranja ožigosa farižeje kot „pobeljene grobove, gadjo zalego in hudobni rod“. „Požrešneža in pijanca“, ker je in pije s cestinarji in grešniki. Vznemirjeno nezaupljivega do zemeljskih dobrin, ker „laže je iti velblodu skozi šivankino uho kakor bogatinu priti v nebeško kraljestvo“. „Pohujšljivo“ prizanesljivega do vlačuge, ki so ji „odpuščeni mnogi grehi, ker je mnogo ljubila“. Brezobzirnega kalilca miru in reda, saj je „na svet prinesel meč in razdor“. Do brezumnosti vztrajajočega miroljubneža, ker „kateri primejo za meč, bo-

Vsakdo si mora dati račun o Kristusu

Neznan menih z vzhoda je napisal drobno knjižico z naslovom „Jezus“, ki je te dni izšla tudi v slovenskem prevodu. Ob branju leté človek začuti, da jo je napisal človek, ki je Boga res doživel. Ob koncu desetega poglavja pravi:

Verovati v Jezusa — zakaj?

Vsakdo od nas si mora dati račun o razlogih svojega verovanja.

Pota, ki vodijo h Kristusu, so tako različna, kot so različni ljudje. Kar zadeva mene, Gospod Jezus, spadam med tiste, ki verujejo vate zaradi tebe samega. Verujem vate, ker ne more nobena podoba nadomestiti ali izbrisati v meni tvoje podobe in nobena beseda ne more tako kot tvoja prodreti v največjo globino mojega srca. Verujem vate, ker si mi dal spoznati lepoto svojega obličja. Verujem vate, ker „še noben človek ni tako govoril“ kakor ti. Verujem vate, ker ni zame zunaj tebe ničesar.

do z mečem pokončani". Pogreza-jočega se v brezno niča, zapušče-nega od prijateljev in samega Boga, na razbojniškem križu od nasilja oblastnikov vdano zlomljene-ga. Znanilca zmage nad trplje-njem, smrtjo in grehom, ki s svo-jim vstajenjem preustvarja veselje in zgodovino. V osvobojajočem Du-hu delujočega med nami vse dni do konca sveta. Vrata v brezpogoj-nost večne prihodnosti.

Ali ni Jezus iz Nazareta s takšnim početjem navidezno nasprotje svo-je čudovite misli o tem, da je on pot, resnica in življenje? Čudovite misli, ki je vsebina, program in na-loga Cerkve? Navidezno nasprotje, ki izhaja iz nepresegljive in ne-preračunljive ljubezni do človeka, njegove svobode, pravice in res-nice?

Kristus — naše življenje in naša smrt, naše vprašanje in naš od-govor.

F. K.

„Ali ste že srečali Boga?“

Sedaj že pokojni münchenski nadškof kardinal Döpfner je nekoč povedal tole:

Pred kratkim so me pri nekem razgovoru, ki sem ga imel pred birmo z birmanci, ti vprašali: „Ali ste že kdaj srečali Boga?“

Na vprašanje sem odgovoril, da ga nisem srečal, če z vprašanjem mislijo, ali sem ga srečal tako, kot nekdo sreča človeka, ki ga vidi na svoje oči, s katerim govori s svojimi usti, kateremu ponudi svojo roko v pozdrav. Dodal sem: „Boga sem že pogosto srečal, a na dru-gačen način, kot srečujemo ljudi.“

Potem sem to, čisto na kratko, takole pojasnil:

„Če ljudje premišlujejo o sebi, o svetu, o njegovi urejenosti in le-poti, potem jim pride samoposebi na misel vprašanje: „Ali ni nekje

za vsem tem neko višje bitje, ki je vse to ustvarilo, ki daje našemu življenju smisel in smer?“

Na to vprašanje nam odgovarja naša vera, bolj točno, nam odgo-varja Kristus. On nam je pripove-doval o svojem Očetu, ki je bil vse ustvaril, ki nas ima rad, ki nam je poslal njega, svojega Sina, in nam podaril svetega Duha.

Kristus nam je dejal — pa tudi prenekaterikrat prej to tudi storil — naj k temu njegovemu Očetu mo-limo, da mu smemo govoriti in da naj mu govorimo. Tega Boga torej, ki je skrit — ker je povsem druga-čen in večji kot mi — in ki nam je vseeno skrivnostno blizu, lahko sre-čamo, če k njemu molimo, če mu govorimo: „Molimo te, veliki, mo-gočni Bog! Zahvaljujemo se ti, lju-beznivi Oče! Predte prinašamo svoje prošnje.“

Če je naša vera v tega Boga in Očeta našega Gospoda Jezusa Kristusa živa in globoko v nas za-koreninjena, potem božjo bližino vedno znova in zaupno doživljamo. Potem lahko rečemo, da ga sreču-jemo.

To se lahko dogodi ob cerkve-nem prazniku, pri bogoslužju ali pri vsakdanji molitvi, pri doživetju, kako je svet lep — marsikakšna ura na čudovitih gorskih vrhovih mi je bila nepozabljivo srečanje z Bo-gom — ali v osebni stiski.

Pri tej zadnji besedi bi lahko kdo nezaupljivo dejal: „Kako pogosto verni kristjani molijo, da bi, recimo, ozdraveli, pa kljub temu niso usli-šani.“

Na to gleda vera globlje. Že dvakrat sem bil z bolniki v Lurdu. Tam so molili, da bi ozdraveli. Obakrat je bilo moje najgloblje do-živetje v tem, da so se ti bolniki — na videz neuslišani — vračali domov okrepljeni in bolj veseli. Do-živeli so, da so tudi sredi svojega trpljenja v božjih rokah.

Naj nam bo med počitnicami po-darjeno, da bomo prek vsakdanje-ga okolja videli Boga, ki je v vsem in nad vsem in ki je za nas tukaj. Naj to izrazim z besedo 26. psal-ma — izgovoril jo je človek, ki je globoko doživljal Boga —:

*Tebi govori moje srce,
tebe išče moj obraz,
tvoje obličje iščem, o Gospod!*

AA - kdo so to?

**črki AA pomenita
anonimne alkoho-
like, po naše:
pijači vdane ljudi,
ki hočejo ostati
neimenovani.**

Pri anonimnih alkoholikih gre za družbo mož in žena, ki si drug drugemu posredujejo iz-kušnje in moč, da bi sami rešili svojo težavo in drugim poma-gali k ozdravljenju od alkoholi-zma. Edini pogoj, da nekdo lahko tej skupnosti pripada, je želja, da bi nehal pijačevati.

Pogosto so tudi pri uživanju mamil in pri duševnih boleznih podobni pojavi kot pri pijače-vanju: pobitost, šibka volja, obup ipd. Zato so skušnje družbe AA zanimive tudi za marsikoga, ki ni vdan pijači.

Naj navedemo nekaj ugotovi-tev iz kratkih navodil tega zdru-ženja:

VČERAJ — DANES — JUTRI

Vsak teden ima dva dneva, ki nas bi ne smela skrbeti. Dva dneva, ki naj bi ju osvobodili strahu in stiske.

Prvi tak dan je VČERAJ z vsemi svojimi napakami in brigami, duševnimi in telesnimi mukami. Včerašnji dan ni več pod našim nadzorstvom. Ves denar tega sveta ne more včerašnjega dneva prinesiti nazaj. Niti enega od dejanj, ki smo jih storili, ne moremo narediti za nestorjenega. Niti ene besede, ki smo jo izrekli, ne moremo vzeti nazaj. Včerašnji dan je mimo!

Drugi dan, s katerim bi si ne smeli beliti glave, je JUTRI, s svojimi možnimi nevarnostmi, bremen, velikimi obljubami in malo dobrih storitev. Tudi jutrišnjega dneva nimamo pod svojim takojšnjim nadzorstvom.

Jutri bo sonce vzšlo ali v svojem polnem blesku ali pa za steno oblakov. Nekaj je gotovo: vzšlo bo. Dokler ne vzide, si ne smemo delati skrbi z jutri, kajti jutrišnji dan še ni rojen.

Ostaja nam le en dan: DANES.

Slehnernik lahko bojuje le boj enega dneva. Če se zgrudimo,

se to zgodi le, ker ti in jaz breme teh dveh večnosti — včerašnjega in jutrišnjega dneva — združiva. Ljudi ne spravi ob živce skušnjava današnjega dneva, marveč kesanje in zagrenjenost zaradi nečesa, kar se je zgodilo včeraj, ali strah pred tem, kar bo prinesel jutrišnji dan.

DANES je JUTRI, s katerim smo si VČERAJ delali skrbi.

LE DANES

● Le DANES bom poskusil preživeti ta edini dan. Nočem premagati takoj vseh težav, ki so se pojavile v mojem življenju. 24 ur lahko storim nekaj, česar bi se ustrašil, ko bi moral tisto vse življenje početi.

● Le DANES hočem biti srečen. Večina ljudi je tako srečna, kot si dejansko želi biti.

● Le DANES se bom ravnal po dogodkih in ne poskušal vsega uravnati po svojih željah.

● Le DANES si hočem okrepiti voljo. Učil se bom in kaj koristnega počel. Bral bom kaj, kar zahteva mujo, kar me sili k premišljevanju in zbranosti.

● Le DANES se hočem vaditi v treh stvareh:

— Komu bom storil DOBRO DELO, ne da bi on to opazil. Če bo to opazil, tisto dobro delo ne velja.

— Vsaj DVE STVARI bom storil, ki mi ne dišijo, samo da se bom preizkusil.

— Če me bo kdo UŽALIL, ne bom tega nikomur pokazal.

● Le DANES hočem delati urejen vtis. Hočem biti videti tako prijeten, kot je sploh mogoče, se lepo in čisto obleči, lahko govoriti in se olikano vesti. Nikogar drugega nočem popravljati ali kritizirati, marveč le samega sebe.

● Le DANES mora moj načrt držati. Ni nujno, da bi ga točno izvršil. Obeh skrajnosti se moram izogibati: naglice in neodločnosti.

● Le DANES hočem imeti pol ure miru zase in za sprostitev. V tej pol uri bom poskusil dobiti boljši pregled nad svojim življenjem.

● Le DANES nočem biti plašen. Ne bom se bal uživati, kar je lepo. Verjel bom, da mi svet vrača tisto, kar mu jaz darujem.

Blejski grad

(nadaljevanje s strani 3)

pesmi za učence vseh osnovnih šol. S tem želijo mladim približati pesem in povečati navdušenje mladih za slovensko zborovsko pesem.

LJUTOMER — Matična knjižnica Ljutomer je priredila tekmovanje na temo velikega slovenskega pesnika Josipa Murna v počastitev njegove 100-letnice rojstva. Tekmovale so skupine osnovnih šol. Po tekmovanju je bila odprta razstava — prva pesniška zbirka Josipa Murna „Pesmi in romance“.

LJUBLJANA — V cerkvi Srca Jezusovega na Taboru je bilo srečanje bolnikov iz župnije svetega Petra v Ljubljani. Srečanje so pripravili bogoslovci-lazaristi. Mašo za bolnike je vodil župnik Melhior Golob.

MEDVODE — Podjetje medvoške „Sore“, ki dela v sodelovanju Slovenijalesa, izdelava pohištvo za predsobo v šestih urah. To je seveda svojevrsten rekord v izdelavi pohištva. Saj so pred petimi leti potrebovali za izdelavo tega pohištva kar 32 ur.

MOZIRJE — Z lepo, sončno nedeljo so po zimskem zatišju pred kratkim zopet odprli Savinjski gaj, s čimer se je v Zgornji Savinjski dolini začel letošnji izletniški turizem.

MURSKA SOBOTA — Gledališka skupina Kluba mladih je v grajski dvorani uprizorila Nušičevo komedijo „Žalujoči ostali“, s katero so se mladi gledališčniki uvrstili za področno srečanje gledaliških skupin za odrasle v Slovenski Bistrici.

NOVO MESTO — V Novem mestu je bila vsakoletna občinska pevska revija, na kateri so sodelovali otroški, mladinski in odrasli zbori. Nastopilo je več kot 1000 pevcev in pevk, kar je bil največji pevski nastop do zdaj. Revija je bila pod geslom „S pesmijo v pomlad“.

(dalje na strani 12)

(nadaljevanje s strani 3)

Prihajajo turisti, romarji, kulturniki iz inozemstva, da bi si ogledali knjižnico, ki je v seznamu zaščitelih. Vprašujejo me, kje je vzrok za takšno stanje. Kaj naj jim odgovorim, da ne bo na koga padla senca? Če bo šlo vse dalje po tej poti, potem bo čez deset let kulturni spomenik v Šlandrovi ulici 2 kup razvalin.“

Junija lani je kamniški rzej ocenil stanje knjižnice in slik. Pri pregledu je komisija ugotovila, da so ti prostori vlažni, pretesni, šni in zato povsem neprimerni za shranjevanje slik. Ker niso prekrile ali kako drugače zaščitene, se na njih nabirata prah in umazanija. Večina slik je poškodovanih. Knjižne police so stisnjene druga poleg druge, na ovitkih se nabira prah, vlaga, umazanija, mrčes pa načelnja platnice in liste. Komisija je na koncu ugotovila: „Če bo namenjeno ohraniti nekaj zajetne frančiškanske knjižnice tako malo pozornosti kot doslej, bo njena uvrstitev v II. kategorijo postala vprašljiva.“ Knjižnico so namreč leta 1974 uvrstili v drugo kategorijo in ne več v prvo.

Tudi te „ugotovitve“ so do danes ostale brez prave koristi. (Podjetje) „Kočna“ ima v nekdanji frančiškanski jedilnici svoje — malo uporabljano — skladišče; slike, knjige, samostan in druge dragocenosti še naprej propadajo, p. Papež pa še ni dobil odgovora na pismo, ki ga je že 12. maja 1978 poslal skupščini Kamnik.

Družina, Ljubljana, 29. aprila 1979, str. 4 in 5.

SVOBODNA SLOVENIJA:

GOSPODARSTVO SRS V LETU 1978

Že od revolucije naprej obljubljajo komunisti narodu neprimerno boljšo življenjsko raven kot pod kakim drugim političnim in gospodarskim sistemom. Da ustvari tako idealno stanje, je partija potrebovala soglasje naroda in popolno pokorščino. Rojaki niti ne pomislijo več, kako so moralno posiljeni

z delegatskim sistemom, ko partija samovoljno določa kandidate v občinski, republiški in federalni svet.

Poglejmo, če je narod to svojo prisiljeno odpoved demokratskemu razvoju vsaj do neke mere lahko izenačil z boljšim gospodarskim položajem.

Skromna KOŠARA hrane velja v Sloveniji 379,26 ND. Če primerjamo poprečne mesečne plače v industriji, je moral dati zanjo potrošnik v SR Sloveniji 7,58 %, v Kanadi 2,01 %, v Nemčiji pa 6,24 % mesečne plače.

Primerjajmo še nekaj cen in ne pozabimo na višino plač v posameznih državah (v ZR Nemčiji so trikrat, v Kanadi štirikrat višje kot v SRS — op. NAŠE LUČI): 1 kW ELEKTRIČNEGA TOKA v SRS 0,93 ND, v Nemčiji 0,90 ND, v Kanadi 0,80 ND; liter BENCINA v SRS 7,20 ND, v Nemčiji 9,80 ND, v Kanadi 3,80 ND; TRAMVAJ v SRS 3 ND, v Nemčiji 14 ND, v Kanadi 6,50 ND.

Zanimivo je, da ni zadnjih osem mesecev v Jugoslaviji skoraj mogoče dobiti novega AVTOMOBILA za dinarje. Kadar objavijo sprejemanje naročil za avtomobile jugoslovanske produkcije, se ljudje postavijo 12 ur prej pred trgovino, da se vpišejo, ne da bi vedeli, kakšno ceno bo imel avto, ko jim bo čez leto ali dve izročen.

STANOVANJA: Zadevne razmere se v SRS slabšajo, ker je očitno premalo gradnje. Za izseljenca, ki bi se hotel vrniti domov, je v začetku problem stanovanja skoro nerešljiv, če ni bogat. Stanovanja z družbenega sektorja ne bo dobil, ker je takih stanovanj še za partije in za tovarnam nujno potrebne strokovnjake premalo. Preostane še prosti trg, kjer znaša najemnina za samsko stanovanje (20 do 30 m²) od 2500 ND navzgor, ali pa nakup stanovanja oziroma hiše, za katere veljajo višje cene kot marsikje na Zahodu. Poprečno plačujejo pri gradnji lastnega stanovanja po dve mesečni plači za 1 m² zazidane površine!

Jugoslovani sicer prekašajo, kar zadeva gradnjo stanovanj, druge vzhodne države, a še vedno za kakšno leto za zahodnimi zaostajajo. Pozornost zbuja dejstvo, da se je v Sloveniji gradilo več stanovanj v družbenem sektorju (59 %), a manjših (poprečno 55 m²), dočim se jih je gradilo manj v zasebnem sektorju (41 %), a precej večjih (poprečno 91 m²). To kaže na veliko socialno razliko, ki se je začela pojavljati v Sloveniji.

IZVOZ: V SFRJ je leta 1977 dosegel izvoz 4772 milijonov ZDA-dolarjev, kar je pokrilo komaj 53 % uvoza. V glavnem je država v težkem položaju, kar zadeva zunanjo plačilno bilanco. Razliko so krili s turizmom, z nakazili zdomev in s posojili. V bodoče bo težko kaj zboljšati.

Konec leta 1977 je bilo v SRS 1,806 milijona LJUDI, kar je 8,29 % celotnega jugoslovanskega prebivalstva, istočasno pa dosega Slovenija 16,2 % celotnega dohodka.

BREZPOSELNIH je bilo 1977 v Sloveniji 12.000. Razlika med emigracijama za časov stare Avstrije in prve Jugoslavije ter sedanjo jugoslovansko je samo ta, da sedanji režim zahteva celo v inozemstvu od delavcev zvestobo in hvalo režimu. SFRJ in Slovenija sta z zdomci izgubila vrsto sposobnih strokovnjakov. Razlog za zdomstvo ne tiči samo v plačah. Iskati ga je v sistemu, ki postavlja na prva in odločilna mesta partije: ti dejansko v podjetjih odločajo.

Naša domovina je bila v letu 1978 GOSPODARSKO še vedno neke med socializmom, kolektivizmom in narekovanjem iz centrale na eni ter prostim trgom in zasebnikom na drugi strani. Ljudje izkoriščajo družbeni sektor, kolikor morejo. Znana je med ljudmi krilatica: „Ne morete me tako malo plačati, kolikor lahko jaz malo delam.“

Komunistična partija si ne upa uporabljati načela o plačevanju po učinku: bojijo se prevelikih razlik, ki bi s tem nastale.

Težko je razumeti, zakaj spričo neizbežnega poloma takega gospodarstva na dolgo roko današnji

oblastniki ne dajo zasebniku več svobode; s tem bi dvignili tudi državo iz že ponavljajoče se revščine in težav. Prevlada Moskve in Kitajske je tudi po zaslugi Jugoslavije toliko oslABLJENA, da bi bili malo bolj pogumni koraki v smeri osvoboditve človeka od lažnega socializma in komunizma več kot na mestu. Ni mogoče, da bi odgovorni v SFRJ in SRS po tridesetih in več letih ne spredelili, da je socializem zelo pravičen samo na papirju, pa ne v praksi. Danes je na dlani: Uvede skrajni socializem in državo boš v nekaj letih spremenil v be-rača!

Ne kaže, da bo bližnja jugoslovanska bodočnost na gospodarskem področju dobra. Rešitev je le v politični in gospodarski sprostitvi. Ker danes niti domača niti zunanja opozicija nista resna mož-

Milovan Djilas, za Titom najvažnejši vodja komunistične revolucije v Jugoslaviji, je zapisal v knjigi WARTIME (VOJNI ČAS, New York in London 1977, str. 338):

Zavzeli smo (po 9. septembru 1943) grad Turjak, v katerega se je zateklo okrog 700 zagriženih belogardistov ... Razdraženi zaradi naših izgub in nepopolnosti belogardistov ob času narodnega veselja zaradi padca Italije so partizani pobili vse ujetnike, ki so jih zajeli na Turjaku.

Ob neki priložnosti sem vprašal Kardelja: „A zakaj ste morali vse pobiti?“

„To bi naj jim vzelo pogum,“ je odgovoril Kardelj s pretkanim nasmehom.

DELO (Ljubljana, 19. aprila 1979, str. 1) je poročalo:

Ljubljanska univerza je danes na svečanem zboru razglasila, da bo poslej nosila ime po velikem slovenskem sinu, revolucionarju in mislecu Edvardu Kardelju.

Spodnja postaja žičnice v Kranjski gori.

(nadaljevanje s strani 10)

ODRANCI — Kulturna dejavnost je v Odrancih že dolgo časa precej razgibana. To pričajo številni dramski večeri, pa tudi druge prireditve. Pred nedavnim so se člani starejše in mlajše gledališke skupine predstavili na domačem odru z igrjo „Raztrganci“. Z delom so nastopali tudi po okoliških krajih.

RADLJE OB DRAVI — V poslovni stavbi v središču kraja so odprli novo lekarno. Dolga leta predtem se je krajevna lekarna, kamor hodi po zdravila več kot polovica prebivalcev radeljske občine, stiskala v majhnih in neprimernih prostorih.

RADOVLJICA — Izvršni odbor skupščine občine Radovljica je odobril sredstva za rušenje črnih gradenj. Štirje graditelji so stavbe že sami podrli, štirim pa bodo porušili „Komunala“ Bohinj, „Gorenj“ Radovljica ter gradbeno podjetje „Grad“ Bled.

ŠEMPETER — Mladi iz te krajevne skupnosti v žalski občini so pripravili delovno akcijo (pobudo) pri urejevanju novega športnega parka pri osnovni šoli.

VELENJE — Turistično društvo iz Velenja se zavzema za jamski klub „Speleos“, ki uspešno raziskuje jamo „Huda luknja“ in si prizadeva, da bi jo uredili in omogočili njen ogled. Pomoč v višini 10.000 dinarjev so jamarji izkoristili za snemanje 15-minutnega barvnega filma o najdbah v „Hudi luknji“, za izdajo biltena in značke.

VERŽEJ — Veržejci niso znani le po svojih „okroglih in oglatih“, ki jih vedó povedati na svoj, predvsem pa na račun drugih, temveč tudi kot dobri prireditelji kulturnih in drugih prireditev v „Mesecu narcis“, s tem pa tudi kot dobri varuhi narave in človekovega okolja. Edina Golica in veržejski travniki, kamor je kdo vé kdaj zaneslo seme redkih cvetic, premoreta to naravno bogastvo.

ZAGORJE — Tu so pred kratkim odprli tri zgradbe: avtobusno postajo pri Grčarju, novo pokrito tržnico, v zgradbi poleg Delavskega doma pa so odprli nove poštne prostore.

ŽELEZNIKI — V eni najuspešnejših delovnih skupnostih v škotjeloški občini, ki že več let predstavlja gospodarski stebel Selške dobilne in škotjeloške občine, v 900-članskem podjetju industrije pohištva „Alpes“ iz Železnikov, so pred kratkim odprli sodobne delovne prostore, bolj sodobne sodobnemu hotelu kot klasični tovarni.

na izbira režimu v domovini, si ljudje želijo obstoječe stanje. To željo bi danes režim lahko izkoristil: z malo odprtosti in popuščanja bi lahko tvegal skromen sistem različnih mnenj, dopustil malo več politične svobode posamezniku in dovolil narodom SFR Jugoslavije pravičnejše medsebojne odnose.

Svobodna Slovenija, Buenos Aires, 12. aprila 1979, str. 5 in 6.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG:

STRAH PRED DJILASOM

V začetku leta so najvišji jugoslovanski politiki še zelo na splošno govorili o opoziciji v državi, proti kateri da se je treba bojevati. Milovana Djilasa, najvidnejšega kritika jugoslovanske notranje in zunanje politike, so le posredno omenjali. Za skrito zahtevo Djilasu, naj se bolj kroti, je sedaj prišlo odkrito opozorilo, naj ne nadaljuje s svojimi — po mnenju jugoslovanskega državnega vodstva proti Jugoslaviji usmerjenimi — dejavnostmi. Djilas kajpak ne zbira okrog sebe nobene opozicije. A spet mu očitajo njegove izjave. Že dolga leta namreč pojasnjuje Djilas svoje mnenje o Jugoslaviji tujim časnikarjem. Teh pojasnjevanj javno večinoma niso grajali, notranje so jih pa seveda opazovali z rastočo nevoljo.

O tem, zakaj je prišel opomin prav v tem času in iz kakšnih nagibov, si ni treba beliti glave: opomin je prav gotovo novo znamenje, da se notranjepolitično stanje v Jugoslaviji že nekaj časa zaostčuje. Mednarodni položaj Jugoslavije, ki je postal zaradi sporov med neblokvnimi državami zelo negotov, vpliva tudi na stanje znotraj Jugoslavije. Če npr. Djilas obsoja sovjetsko KP, istočasno pa hvali evrokomunizem (ki se zavzema predvsem za večstrankarsko družbeno ureditev — op. NAŠE LUČI), potem se loti jugoslovanskega vodstva bojazen, da se bodo odnosi z Moskvo, ki že itak niso rožnati, brž znova poslabšali. Takšnega dogajanja pa spričo vlo-

ge, ki jo glede prihodnje usode Jugoslavije igra Sovjetska zveza, nikakor nočejo trpeti.

V tej luči je opomin Džilasu ne le ponovljena pretnja pokončnemu in pogumnemu človeku, marveč tudi kaže, za kako trhel morajo imeti jugoslovanski voditelji temelj, ki so ga položili za prihodnost svoje dežele.

Süddeutsche Zeitung, München, 24./25. marca 1979, str. 4.

SÜDDEUTSCHE ZEITUNG:

HIŠNE PREISKAVE PRI JUGOSLOVANSKIH OPOREČNIKIH

Očitno je jugoslovansko vodstvo zaskrbljeno, da se ne bi različni režimski kritiki iz posameznih jugoslovanskih republik domenili o skupnem delovnem načrtu. Policija je zadnji čas oporočnike — med njimi tudi nekdanjega jugoslovanskega podpredsednika Džilasa — s posebnimi ukrepi močno posvarila pred slehernimi „sovražnimi dejavnostmi“.

Džilas je povedal, da je bil klican na policijo. Pri tem so ga opozorili tudi na njegovo kritiko Sovjetske zveze, ki jo je pred kratkim objavil. Policisti so pri razgovoru poudarili, da napadi na druge države slabšajo položaj Jugoslavije in da so zato prepovedani. Zagrozili so z „najodločnejšimi ukrepi“, če ne bodo on in njegovi prijatelji prenehali s kritiziranjem režima.

Več oporečnikov, ki so povezani z Džilasom, je poročalo, da so dobili pred kratkim „obisk“ policije. Ta je preiskala njihova stanovanja. Pri zasliševanjih so se policisti zanimali predvsem za to, ali so oporečniki v stiku s hrvaškimi nacionalisti.

Süddeutsche Zeitung, München, 11. aprila 1979, str. 9.

SPIEGEL:

EVROČEKI ZA JUGOSLOVANE

Tudi Jugoslovani naj bi sedaj uživali ugodnosti sistema evročekov (če se 18. maja odloči vodstvo tega sistema za to). Od srede le-

tošnjega leta lahko odpro pri domačih bankah račune, prek katerih jim bodo potem na voljo tudi čeki v tuji valuti. Tu so mišljeni predvsem državljani, ki so na delu v ZR Nemčiji in nalagajo del dohodka v nemške banke. Doslej so sicer lahko pošiljali marke na svoj bančni račun v domovini, a dvigali so lahko le dinarje, preračunane po uradnem tečaju. Sistem evročekov je prevzelo 39 držav.

Spiegel, Hamburg, 16. aprila 1979, str. 124.

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG:

TITO POTUJE V SOVJETSKO ZVEZO

Sredi maja naj bi Tito potoval na vabilo sovjetskih oblasti v Sovjetsko zvezo. Celó v jugoslovanskih krogih zadeva to potovanje na pomisleke. Sprašujejo se, kakšen naj bi bil namen tega obiska. Slovo dveh ostarelih državnikov? Ali pa Tito še računa, da lahko z osebnim srečanjem odpravi težave pri sovjetsko-jugoslovanskih odnosih, ki so se zadnji čas še povečale? Nagib bi bila lahko tudi Titova namera, pripraviti Sovjetsko zvezo do tega, da bi ne poskušala vplivati na „gibanje neuvrčenih“ in na vrh tega gibanja septembra v Havaní.

Pogoji za obisk so več kot slabi. Jugoslovani govorijo nasproti tujim sogovornikom stalno o „sovjetskem pritisku“, ne da bi kajpak natančneje povedali, za kaj pri tem gre. Zdi se, da delno ta pritisk sami ustvarjajo, ko npr. trdijo, da stoji za bolgarsko agitacijo pri macedonskem vprašanju Sovjetska zveza. Res pa je, da sovjetski zavezniki pri „gibanju neuvrčenih“ ne odnehajo z napor, da bi gibanje spet speljali v sovjetske vode. Na drugi strani kupuje Sovjetska zveza še nadalje rade volje jugoslovanske izdelke, ki jih Jugoslovani ne morejo prodati drugam, kar je pa Jugoslaviji vedno lahko neprijetno.

Tito je pripravil svoj obisk v Sovjetski zvezi s tem, da je imel

ob 60-letnici ustanovitve KPJ sredi aprila govor s protisovjetsko ostjo. Konec aprila je potem član predsedstva Minić odpotoval v Moskvo, da bi podrobno pripravil Titov obisk. Rusi so pri tem menda jasno povedali, da od svojih stališč ne bodo odstopili.

Že pred nekaj časa je baje partijsko predsedstvo sklenilo, da spet naveže tesnejše odnose z Ameriko in da se bo celó prizadevalo za to, da bi spet zbudili v ZDA več strateškega zanimanja za Balkan. Trenutno se vrši cela vrsta medsebojnih obiskov najvišjih vojaških zastopnikov obeh plati, ki naj bi ustvarili primerno „ozračje“ in boljše razumevanje. Ameriško prodajanje visoko razvitega orožja, ki bi ga sicer morali Jugoslovani kupovati v Sovjetski zvezi, je na dnevnem redu bolj kot kdaj koli. Še pred tremi leti je Tito razgovore z ZDA o pošiljanju zlasti protitankovskih raket prekinil, ker so začeli o tem pisati zahodni časopisi in se je zaradi tega zbal težav z

(dalje na strani 32)

Splitski nadškof Franič je podal (na pomladanskem zasedanju jugoslovanske škofovske konference) poročilo o knjigi predsednika zvezne konference SZDL Toda Kurtovića „Cerkev in religija v socialistični samoupravni družbi“. Ta stališča lahko imamo za uradna stališča (režima). Avtor čisto določno pove, da bodo spremenjene družbene in ekonomske razmere izkoreninile vero in vernost: „V družbeni ureditvi, ki bo očiščena srednjeveške plesni, bo proletariat začel široko in odkrito borbo za odstranitev ekonomskega suženjstva, ki je pravi izvor verskega poneumljanja človeštva“ (str. 315).

DRUŽINA, Ljubljana, 13. maja 1979, str. 1.

cvetje v jeseni

„pretresla me je ljubezen, enaka viharju, enaka nevihti — prišla je pozno — kakor pride časih kako cvetje v pozni jeseni — sadu ni rodila, kakor ga ne rodi jesenski cvet“.

Osemintridesetletni pisatelj Ivan Tavčar, odvetnik, se je odpravil po zdravnikovem nasvetu k sorodnikom Presečnikovim na Jelovo brdo pod Blegoš. Na poti je dohitel kočarja Šimna Skalarja, ki se je vračal iz šestnajstletne ječe: tam je bil po krivici, češ da je bil v sporu ubil gruntarja Kalarja.

Pri Presečnikovih so Tavčarja lepo sprejeli. Ta se je popolnoma vživel v njihovo življenje, z njimi je delil delo in počitek. Med njim in domačo hčerko in njegovo sestrično Meto, ki je imela šele sedemnajst let, se je jelo spletati lepo, čisto prijateljstvo.

Pri Presečnikovih je bil pa še drug par „zaročencev“: dekla Liza in hlapec Danijel sta že precej let mislila drug na drugega. Za Lizo se je pa tudi potegoval sicer dobri, a precej čudaški Anžon, ki je od časa do časa prihajal k njim na obisk.

Po šestih tednih je moral Tavčar nazaj v Ljubljano. Meta ga je ne-

kaj časa spremljala, vsa nesrečna zaradi njegovega odhoda. Pod Malenskim vrhom sta sedla. Meta je iz rute, ki so jo Tavčarju dali Presečnikovi z brašnom za na pot, izvlekla bob.

„Gotovo si že lačen,“ je spregovorila proseče, „ná, jej!“ Nekaj sem se obotavljal, nakar je znova zaprosila: „Pa le jej!“ Moral sem jesti in ni odvrnila pogleda od mene, dokler nisem s silo pospravil zadnje mrvice.

Ko je bil bob odpravljen, zopet ni vedela, kaj naj bi govorila. Tedaj je prihitela tolpa drobni dolgorepk in je sedla na bližnje bukovo drevo. Živalce so se z malim telesom obešale po vejicah in kljuvale z listov, kar se je moglo dobiti. Nato pa so, kakor so bile prišle, s šumom odhitele. Meti se je bilo med tem časom čelo nabralo v goste gube in pričela je govoriti, prav kakor bi se čul modri oče Boštjan:

„Pa ti mora le čudno biti, če si sam v Ljubljani. Nimaš človeka, ki bi ti kuhal, ki bi ti pral. Če zbolíš, si slabši od živine v našem hlevu, za katero se vsaj Liza briga. Ali ne misliš, da ti tega ni treba?“

„Kako naj si pomagam? Kje naj vzamem kuharico? Stare ne maram, mlade ne dobim.“

Zaiskrilo se ji je v očesu in opazil sem, da postaja jezna. „Ne govori tako nespametno! Poglej gospoda v Javorjah: vzel je sorodnico k sebi in streže mu, da je zadovoljen.“

„Kje naj dobim sorodnico? Če je mlada, ne bo hotela priti.“ V bližini je nekaj belo cvetelo. Nadaljeval sem: „Kaj potem? Tak sem kot tole: sedaj pred zimo cveče in kaj bo iz tega? Cvet odpade in prav nič ne bo iz tega. Če je mlada, ali naj jo vzamem?“

Rdeče se ji je zalil obrazek, ko je zastokala: „Kdo govori o tem?“ Roko je pritiskala na prsi, da bi ukrotila razburjeno srce.

Odgovoril sem: „Če to ni, potem je pa še manj. Ti ne poznaš mesta in njegovih hudobnih jezikov. Ne boš štiri tedne pri meni, pa si na ulico ne boš upala, tako te bo sram.“

Vsa kri ji je zapustila lice. Pogled pa, ki ga je obrnila proti me-

ni, je bil podoben pogledu srne, če si v zelenem gozdu streljal nanjo in jo težko obstrelil. „Jezus, kdo pa govori o meni?“ V veliki zadregi je vstala in viknila: „Tam rastejo Kristusove srajčke.“ Oddaljila se je po trati, trgala je neko cvetje, o katerem ne vem, ali vedno tako pozno cveče, dokler se ni skrila v bukovju, kjer so prejkone cvetele tudi „Kristusove srajčke“.

Smilila se mi je, da sem ji moral izpodkopati načrt, do katerega je bila prišla v nočeh, ko ni mogla spati: samo gospodinja in kuharica je hotela postati pri meni in nič drugega. In kako modro mi je vse to odkrila, tako da po njenem mnenju ne bi bil mogel priti na to, da misli na samo sebe. Sedaj se je pa sramovala in se pred menoj skrila v gozd.

Ko se je vrnila, je imela v rokah velik šop Kristusovih srajčk, ali oči so ji bile odločno objokane.

„Meta,“ sem spregovoril, „sedaj je čas, da grem.“

„Malo še počakaj, se nič ne mudi.“

„Drugače zamudim, je že pozno.“

„Nič še ni pozno.“

„Kako naj pridem v Ljubljano, če še odlašam?“

„Pa v Loki manj časa ostani!“

„Podaj mi roko v slovo! Midva bova pač mislila eden na drugega.“

Podala mi je roko: „Jest že.“

Takrat me je premagala skušnjava in popolnoma sem pozabil na svoje sklepe:

„Po mestih, poglej, Meta, je navada, da se prijatelja, ki se imata rada, poljubita, kadar gresta eden od drugega. Recimo na lice; če ni drugače, na usta. Tako delajo prijatelji. Midva pa sva prijatelja!“

„Sva že,“ je zastokala, „če ni greh?“

„Kaj če biti grehi!“ Že sem jo imel v svojih rokah, poljuboval sem jo na obraz, kjer sem jo mogel, na usta in povsod. Ni se branila. Ko sem se odtrgal od nje, je pa obstala na mestu kakor Lotova žena.

Spodaj pri Lovskem brdu, kjer pot zavije v dolino, sem se zadnjič ozrl po nji.

Meta je še vedno stala kot kip „Na poklonu“ in s prsi, h katerim

je pritiskala roko, se ji je svetila bela zvezda Kristusovih srajčk.

IX.

SPET SEM BIL V MESTU, spet v mlinu, ki melje za mlinarja, za tistega pa ne, ki je prinesel mlet. Vse sem pogrešal, kar se je bilo zadnjih šest tednov zvezalo z mojim življenjem: najprej gorski zrak, ki sem ga moral zamenjati z izpuhi ljubljanskega barja, pogrešal pa sem posebno kmetijske obraze ter se le težko privadil na obrbite in umite. In kaj naj govorim o svojem delu, ki tako rekoč nikako delo ni: kakor bi sejal pesek na razorano njivo ali pa pekel potice iz rumene ilovice.

Razkačili so me tudi prijatelji in prijateljice. Kdor me je srečal, mi je silil pod nos, kako krepak in mlad sem videti. Moj zdravnik — da se mi je slaba volja do skrajnosti pomnožila — mi ni dal miru, dokler me ni smel vestno in točno preiskati. Prekljuval mi je hrbet in prsi, tipal me je okrog srca in jeter, potem pa sodil: pljuča kakor hlod, srce kakor risovo in tudi jetra so se prav čedno skrčila do svojega dopustnega obsega. Potem je še zakričal: „Zdaj vidiš, kako dober svet pomaga! Da spet ne začneš preveč piti, zverina!“

Tudi gospod Bon me je srečal in gostobesedil: „Tak si kot roža. Ni vrag, da bi se sedaj ne ženil! Pridi k nam kaj pogledat,“ — med tem časom se je bil revež oženil — „z ženo imava zate že nekaj izbranega.“ Ker ni hotel izginiti v deveto deželo, sem ga pustil sredi ceste, ne da bi mu kaj odgovoril. Še to, ko sem bil vendar sklenil, da pred enim letom o ženitvi ne govorim.

Vzlic temu sem neprestano mislil na svojega dekliča na Jelovem brdu, in to še celo pri delu, ko sem koval najdalgočasnejše tožbe. Njena podoba me je obdajala ponoči in podnevi. V sanjah sva hodila na Goro, na Blegoš in še enkrat preživela šesttedensko skupno bivanje pri Presečnikovih. Časih so me ti spomini tako preobdali, da sem vrgel delo v kot, zapustil suhoparno pisarno in taval okrog Rožnika in po njegovih plešastih gozdovih, jezen na ves svet in predvsem nase, zaljubljenega starca.

Tisto leto je bila dolga in lepa jesen. Zadnjega vinotoka pa je vendarle malo deževalo, zatorej sem čepel v svoji kovačnici. Kar se odpro vrata, vstopi pa moj znanec Danijel s človekom, ki ga prvi hip niti spoznal nisem.

„Tega moža sem pripeljal,“ je spregovoril Danijel. Bil je posvaljkan in zelo revno oblečen. Na kozavem obrazu se mu je videlo, da je moral zadnje čase zelo neredno živeti in nespametno pijačevati.

Vprašal sem: „Kaj bo, Danijel?“

In znova je odgovoril: „Tega moža sem pripeljal.“

„Pri Presečnikovih vse prav?“

Zadrl se je: „Kaj vem! Kdaj sem že od tam ušel! S tem možem govorim! Mlačan je z Jelovega brda, in ravno Mlačan bi rad s tabo govoril.“

Sedaj sem spoznal moža, ki ga je pripeljal Danijel.

Mlačan z Jelovega brda je imel bolj majhen grunt, na katerem je redil kakih osem govedi in tudi nekaj drobnice. Travniki so bili pripravljeni in njivice dobre. Ko je stari Mlačan izročil posestvo svojemu sinu, ni imel sicer dolga, imel pa je štiri otroke, katerim je skuraj toliko izgovoril, kot je bil grunt vred. Po izročitvi se je mladi oženil, ženil pa se je po ljubezni in vzel je deklo, ki je bila prav čedna, ki pa ni imela prav ničesar. Mlačan je torej težko gospodaril in z velikim trudom izsesal vsako leto obresti iz zemlje, ki jih je moral šteti v tujo roko.

„Kaj je s tabo, Mlačan?“

„Nič dobrega ne,“ mi je odgovoril in se pričel praskati. „Težko se dela in zanič se živi.“

Danijel se je zatogotil: „Kaj se boš stiskal okrog vogla! Naravnost govori! Dohtarji nimajo časa, da bi ga rezali, kakor režeš ti kruh otrokom. Že vidim, šleva si; bom pa jaz govoril.“

A tudi Danijel se je najprej popraskal za levim ušesom. „No, da boš vedel: domačijo bi rad prodal; meni boš pa dal posojila dvesto goldinarjev, potem pa greva v Ameriko. Pravijo, da se tam boljše živi kot na Jelovem brdu pod Blegošem. Pa ravno v Ameriko. Mlačan zaradi izgovorjenih otroških deležev, ki mu jih je stari naprtal, jaz pa...“, tu je nekoliko jecjal, „za-

voljo vina in žganja.“ Stokal je: „Pravijo, da je tam prepovedano piti. Pijance zapirajo, da jim ni mogoče shajati. Gotovo tudi mene spreobrnejo in potlej bo Jelovo brdo videlo, kaj se pravi, če Danijel dela.“ Prišel je v jezo: „Kako bom delal! Ko bo pa vsega dosti, pridem nazaj in amerikanskih tolarjev prinesem, da napolnim z njimi gnojni koš. Takrat se oženim in da koj veste: mlado vzamem in ne kakega starega lonca, ki bi ga bil žalosten ponoči in podnevi. In moja mlada žena bo tudi živela! Dela ne bo imela, samo po travnikih bo hodila gor in dol; da pa ji dolgčas preide, bo trgala pokalice in pokala z njimi ob mlado čelo. Zdaj veš, zakaj hočem v Ameriko!“

„Bo pa že kdo vmes spregovoril,“ sem se zasmel. „Morda Liza.“

„Liza nima nič več vmes govoriti.“

„Od kdaj ne?“

„O takih rečeh ne govorim rad, sem jih že pozabil.“

Danilo se mi je. Vprašam: „A od tistega večera?“

„Če te take stvari zanimajo, poizvedi na Jelovem brdu! Jaz se zanje ne brigam več!“

Sedaj se je vmešal Mlačan: „Ne hodi po ovinkih! Liza se je omožila in karlovškega Anžona je vzela, to je! Mene ženejo dolgovi v Ameriko, Danijela pa ženska. To je!“

Vzkliknil sem: „Torej je Liza le bruhanila v Poljane h gospodu Jerneju?“

„Se ve, da je šla; pa bi bilo tudi čudno, ko bi ne bila šla. Danes je že poročena in koše prenaša po Anžonovih bregovih. To je!“

Danijela je kar davilo in po mizi je udaril z roko. „Molči, azina! Dosti o tej Lizi! Se bo že še ke-sala, da je vzela tega starca; jest sem pa jest! Danes prodajamo domačijo in o tem govori!“

„Čemu nista šla k notarju v Loko? Tam se taka pisma laže dela-jo.“

Danijel je imel zopet prvo bese-do: „Kaj bova lazila okrog tujcev! Prišla sva k tebi, ker veva, da si pošten. Morda, sva si dejala, na-ma napravi samo za štampeljne; če pa sam kupiš, so pa stroški tako tvoji.“

„Jaz naj kupim?“ sem se začu-dil.

Oni je mirno odvrnil: „Misli-la sva si, da skoraj gotovo kupiš.“

„Za božjo voljo, čemu?“

Danijel se ni dal odgnati: „Mla-čan in jaz sva tega mnenja, da je Mlačanovo za Presečnikovim na Jelovem brdu najlepše posestvo. Dva človeka, in naj imata še kaj otrok, bogato redi in brez poseb-nega dela.“

Odgovoril sem: „In jaz naj de-lam na Mlačanovem?“

„Da, prav tako sva mislila. Clo-vek, ki je za kmečka dela rojen, se bo lahko ločil od goljufije, ker je vendar toliko dohtarjev na svetu, da jih kar preostaja.“

Vraga, ta dva sta mi dobro kuri-la v moji odvetniški pečici! Zamislil sem se.

Pozabil sem povedati, da je pre-tep na Gori prišel pred sodišče v Loki. Posavčevi so me tožili, da sem jih osebno poškodoval in da sem jim v hudobnem namenu po-kvaril kamižolice in kastorce. Go-spod Levičnik na loškem gradu me je brez milosti obsodil na petde-set goldinarjev globe, zaradi ka-mižolic pa na trideset goldinarjev plačila. Dosti me je stal ponižni pretep na Gori; povrh sem moral pri razglasitvi sodb vzeti na račun še zadovoljne obraze Posavčevih fantov. Tem trem falotom so se od rajskega veselja kar do ušes odpirala široka usta.

Gospod Levičnik s sodbo sám-o še ni bil zadovoljen; odstopil je spise zbornici v daljše postopanje. In ravno takrat, ko sem razpravljal z Danijelom in Mlačanom, mi je do-stavila zbornica poziv, da naj v osmih dneh razložim, kako se v mojih očeh kmečki pretep na Gori strinja z mojimi stanovskimi dolž-nostmi. Že sem jih gledal, svoje kolege, zbrane v resnem sodišču, ko me peko in kuhaajo in mi pred-vsem z največjo ogorčenostjo pri-hajajo, kako sem se mogel kot od-vetnik, kot zagovornik kazenskega prava udeležiti pretepa, ki se dá brez težave potisniti pod več para-grafov kazenskega zakona.

Ko sem prebral zbornični dopis

in ko sem pomislil na svoje tako imenovane kolege v resnem so-dišču, se mi že ni preveč čudno videlo, kupiti Mlačanovo na Jelovem brdu.

„Ti praviš,“ sem se obrnil proti Danijelu, „da grunt lahko preživi dva človeka in jerbas otrok ž nji-ma; jaz pa vendar nimam otrok!“

„Če jih nimaš, jih boš pa imel,“ je zatulil hlapec.

„Sam Bog ve, s kom.“

Danijela je zopet davilo: „Kaj? S kom? Šmentaj, jo boš vendar vzel! Govoril sem Mlačanu: „Ta bo rad kupil tvoje, ker se bo ženil in ker takega dekleta vendar ne bo vlačil v mesto.“ Ni tako? Sedaj mi odgovori! Na Poklonu si jo pol ure objemal, da je Meta potem domu hodila, da ni vedela kako. Sedaj pa vpraša, kje naj otroke dobi. Na to odgovori!“

Malo zardel sem, ko se je tako odkrilo, o čemer sem menil, da je vsemu svetu tajno. Takoj pa me je prešinila velika sreča ob misli, da je to rešitev, edina mogoča rešitev, in sramoval sem se, da že takoj od pričetka nisem mislil nanjo. Čemu naj bi deklico v mesto jemal? Sam se preselim na Jelovo brdo, se oženim pa obdelujem zemljo, svojo lastno zemljo, in rodim otro-ke, svoje lastne otroke! Sladka za-vest mi je polnila dušo in ta uma-zani Danijel se mi je videl kot sel, poslan od Boga, da me je pripeljal na pravo pot, ki je itak ležala pred mano, ki je pa v svoji zaslepljeno-sti nisem mogel opaziti.

Čakal sem, da mi zgine kri z ob-raza. V zamišljenosti sem gledal proti stropu pisarnice. Končno spre-govorim: „Če že ni drugače, bi pa kupil. Koliko pa hoče Mlačan? To se pravi, za vse, kakor stoji in le-ži.“

Odgovoril je Danijel: „Mlačan, kar molči! Dober človek si, za go-vorico pa nisi. Danes si tudi v sti-skah, ker sediš na gospokem sto-lu, kjer še nikoli nisi sedel. Bojiš se dohtarja, ker misliš, da je bog-ve kako visok človek. Pa ni. Dober človek je in pošten je, ta te za vinar ne bo ogoljufal.“

Ko je tako izpel litanije o moji slavi, mi je bil položaj precej ja-sen; v vsakem oziru sta bila dogo-vorjena in tudi kupnino, pod katero bi se ne imelo iti, sta bila že ugo-

točila. Da se bo zahtevala veliko višja kupnina in da se bo pri tem raznel najsrdečiji boj, je bilo pričakovati. Oba moža sta se bila brez dvoma dogovorila, da bosta, kar iz mene več, kot bi bilo primerno, iztisneta, pošteno med seboj delila.

„Torej koliko?“ ponovim svoje vprašanje.

„Da ne bo krivice ne na levo ne na desno,“ se je odrezal Danijel, „boš dal ravno okroglih deset tisoč. Procente in špeže imaš tudi ti. Kar v roko sežita, Mlačan!“

Ugovarjal sem: „Naprave se mi zde bolj slabe in deset tisoč je dosti preveč.“

Danijel je kot besen skočil pokonci: „Pri Mlačanu so slabe naprave? Ta pa ni slaba! Gorenja hiša je malana, pa ne samo hiša, tudi kamra je malana. Ti ljubi Odrešenik, naprave naj so slabe!“ Pričel se je smejati.

„Deset je preveč!“

„In živina?“ je rjovel Danijel. „Te pa ne vidiš! Drobnice tudi ne! Da ne pozabim, dve jareti nista v prodaji. To se zakolje in posuši. Na ti jareti misli, da ne boš pozneje vpil, da sva te opeharila! No, pa, saj tako nič ne bo. Mlačan, vzemi klobuk, pa pojdiva! Dokler živim, ne boš svojega proč metal!“ In res je pograbil Mlačana za roko ter ga vlekel z največjo silo proti vratom.

„Spregovorita zadnjo besedo!“

Mlačan je že hotel odgovoriti, ker se je bal da bi se dobra kupčija razdrla. Danijel pa ga je prehitel: „Za pet Kristusovih ran, molči, Mlačan! Saj se vendar ne daš zaklati, kot se zakolje mrkač v mesnici! Zadnja beseda! Najina prva beseda je tudi zadnja, ker nisva otroka! Devet tavžent že Kalar ponuja. Ali ni res, Mlačan?“

In najsi je Danijel lagal, je Mlačan vendar diplomatsko odgovoril: „Bo že res.“

Zdihoval sem: „Veliko je devet tisoč.“

Danijel je divjal gor in dol: „Saj ne prodajava kake beračije! Samo na ‚Lotračnik‘ poglej: če spomladi vode nanj napelješ, pa imaš sena, da se od njega gnoj dela. Ta travnik sam je tri tisoč vreden. Če ni res, pa naj se kuham do sodnega dne v vicah!“

Sam se preselim na Jelovo brdo, se oženim pa obdelujem zemljo, svojo lastno zemljo, in rodim otroke, svoje lastne otroke!

„Torej zadnjo besedo, Danijel!“

Klical je vse svetnike na pomoč in za pričo, da Mlačan drugače ne more v Ameriko in da mu prav nič ne ostane, če potegne samo devet tisoč. Rotil me je, da naj se mi vendar smilijo žena in otroci, če že nimam nič človeškega v sebi. Ko se mu je dozdevalo, da njegovo rotenje ne napravljala name posebnega vtisa, je zakričal: „Pa naj bo devet tisoč in petsto! Mlačan, vem, da boš jezen, pa kar tiho! To je zadnja beseda in sam hudič iz pekla bi me ne mogel pregovoriti, da bi odnehal od nje. Devet tavžent in petsto — pa Bog daj srečo!“

Ko sem vendarle še premišljeval, je Danijel izbruhnil: „Premišljaš? Oj, ti krvavi peklenšček, ti še vedno premišljaš! Če hočeš sam sebi dobro, udari z obema rokama, saj vendar nisi obseden! Pogledj vendar, koliko je oprave pri hiši! Ne da bi se bahal, lahko pri živem Bogu prisežem, da je samih butarnikov več kot trideset pri hiši. Tako, zdaj pa še naprej premišljuj! Mlačan, molči!“

Butarnikov! Napenjal sem možgane, kaj so pravzaprav ti „butarniki“.

„Več kot trideset butarnikov!“ se je Danijel še vedno drl.

Končno sem le izvohal, kaj so butarniki. Kadar se praprot spravlja, jo zlože v veliko butaro, ki jo obvežejo s tanko vrstico. Na obeh koncih te vrvi so lesene kljuke, ki drže zavezo, kadar je butara obvezana z butarnikom. Take butare potem valé v dolino, kjer jih nalóže na vozove.

„Če je pa trideset butarnikov,“ sem končal razpravo, „pa naj bo! Devet tisoč in petsto.“

„Ta je pametna!“ je kričal Danijel. „Sem že mislil, da ne poznaš več pametne besede. Domačija in špeže, vse je tvoje. Devet tisoč in petsto — pa Bog daj srečo!“

Privlekel je Mlačana k meni. Skoraj pet minut je tolkel z Mlačanovo roko ob mojo, potem s svojo ob mojo, in sicer zaradi posojila.

Zmenili smo se, da se snidemo dan po Vernih dušah v Loki, da bomo delali pismo pri notarju, in dostavilo se je, da morata o kupčiji medtem molčati, če ne imam pravico, da se skesam. Odšel sem takoj petsto goldinarjev are, od katerih je Danijel vzel dvesto goldinarjev kot njemu dano posojilo.

Čez nekaj časa, ko sta že bila odšla, je Danijel zopet pomolil glavo v sobo: „Za petsto si naju udaril, naj bo! Ali pozabiti ne smeš, da so izvzeta tri jareta, da jih bomo jedli na poti v Ameriko!“

„Dve jareti sta izvzeti, vsaj tako se je govorilo.“

„Tril!“ je tulil Danijel. „Ne bodi gluh! Nikoli nisem drugače govoril. No, pa mi daj prisego!“

Tako me je opeharil za eno jare, ker nisem hotel delati sitnosti, ko smo v Loki pismo delali.

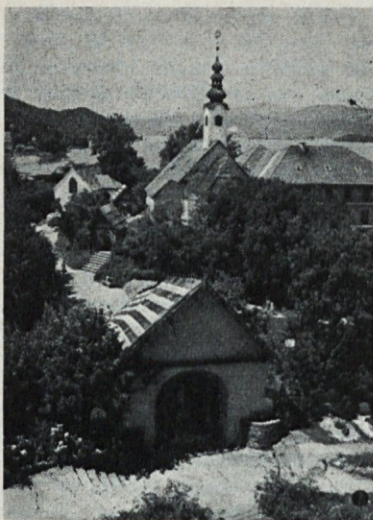
Ko je bilo vse v redu napravljeno in podpisano, sta jo onadva udarila v Kranj po potne liste, jaz pa sem jo krenil na Jelovo brdo.

X

KO SEM HODIL PROTI JELOVEMU BRDU, sem se čutil čisto novega človeka: sedaj sem pravzaprav šele vedel, kaj hočem, pred dušo mi je bilo vse jasno in dvomi me niso več mučili. Sedaj sem bil s tisočerimi vezmi prikovana na svojo slovensko zemljo in če me ta ne bo živila, kdo naj me živi?

Tisto leto je bila čudovito lepa jesen in še v listopadu smo imeli gorko vreme.

Komaj sem napravil kakih dva tisoč korakov z Malenskega vrha, že mi je prihajal na uho ostrí glas klepetajočih trlic. Pod vasjo je stala Presečnikova tarnica in brez dvoma se je trlo pri teh. Kar pa se tiče klepetanja, so se terice uspešno kosale s trlicami. Zdnje so sek-ljale, prve pa obrekovale: izpod trlice se je drobil pezdí, izpod

Marija na Otoku na Vrbskem jezeru.

jezikov teric pa na drobno pretrta dobra imena sosedov in sosed.

Kot že povedano, je bilo tisto leto izredno lepo, ne prej ne pozneje se ne spominjam, da bi se bil prve dni meseca novembra lan sušil pri tarnici. Torej tisto leto se je sušil, in prav na Presečnikovi tarnici pod Jelovim brdom je delalo osem stari-kastih devic in svoj posel so opravljale z nekako koketno preti-ranostjo, kakor je bila — ne vem, iz kakšnega vzroka — pri trenju v navadi. Ali že tiste dni niso sejali toliko lana kot v časih, ko bi se bilo našemu kmetu čudno, skoraj sramotno videlo, če bi ne bil pri-delal svoje hodnične in pražnje sraj-ce doma. Zatorej je zarod teric že tiste čase zamiral in le bolj stari-kasto ženstvo je še umelo goniti trlico in ž njo pridelovati svilnate, mehke plasti, ki so jih potem skla-dale v povesma. A manj ko je bilo teric, bolj so se zavedale svojega poklica in pri vsaki priliki si jih mor-al silno prositi, če si jih hotel do-biti na delo. Da je terica morala obilo in najboljše jesti, to se je po-sebej umelo.

Pri Presečniku so trli tisto popol-dne, in sam gospodar z velikim belim predpasnikom, je sušil lan ter moral zastavljati vso pozornost, da se mu pri jami ni vnelo. Ženske so napravljale ropot s trlico in jezi-kom, so obirale, vmes pa kaj rade spregovorile o možitvi in ženitvi.

Vsaka bi se bila rada možila: bolj če je bila stara, večja je bila že-lja.

Ravno ko sem prihajal mimo, je spregovorila Zganjarjeva Urša: „Pr-vi, ki pride mimo, bo moj!“

Nič hudega sluteč se približam. Že se je Urša zadrila: „Janez, moj si!“

„Kaj boš z mano, vendar vidiš, da sem prestar zate!“

„Nič prestar, vzamem te, Janez, in če laziš po vseh štirih okrog. Pa še prav rada te bom imela.“

Nisem se hotel vdati: „Govore, da imaš od hudiča hudoben jezik, Urša.“

„Ga mi boš pa na rajfelj pola-gali!“ Bilo je to žebljasto orodje nemškega pokolenja, s katerim so trgli glavice od lanu, ali Uršin je-zik, deni ga desetkrat na rajfelj, ne bi bil ukročen.

Tako sem postal žrtev dovtipa, kakor si ga terice rade privoščijo z moškimi, ki prihajajo mimo. Med smehom sem moral odriniti.

Urša je še vpila za mano: „Le ni-kar ne obupaj, Janez, boš precēj priženil! Dva otroka že imam in oba ti prinesem v hišo.“

Sledil je krohot, da sem se bal, da bo kar tarnico razneslo.

Pri jami je sedel Boštjan in za-dovoljno dejal: „Med sršene si za-šel. Pričakovali smo te pa šele o božiču.“

Na vprašanje, kaj dela mati, je pokazal na breg Karlovščice, kjer je pri tolmunu prala.

Prinesil se po južino, zato sva se lahko podala k perici.

Barba je radovedno vprašala: „Ali se ni kaj zgodilo, ko že danes pri-hajaš?“

Z Boštjanom sedeva na skalo: „Nekaj se je zgodilo: Mlačanovo sem kupil.“

Oba sta se začudila. Boštjan pa je pametno spregovoril: „Devet ti-soč si že dal, je gotovo vredno. Se-daj je pa vprašanje, kdo naj ti go-spodari. Lahko je reči: ‚Sem kupil‘, obdelovanje je pa nekaj drugega!“

Ponosno sem odgovoril: „Sam bom gospodaril. Ne vem, čemu naj se ne preselim na Jelovo brdo.“

„No, pač,“ je Boštjan še vedno dvomil, „nekaj mesecev se že dela na kmetih, potem bo pa vrag, ko ne bo ne mesa, ne kofeta in ne be-lega kruha.“

Bil sem užaljen. Odgovoril sem bahavo: „Belega kruha bo pač lah-ko, saj je plačano, a denarja mi še precēj ostane.“

„Ni tako,“ me zavrne izkušeni mož. „Če dan na dan ješ beli kruh, ga hoče jesti tudi družina. Če si kmet, bodi pravi kmet. Če si pa go-sposki kmet, se ti bajta že naprej podira.“

Za nekaj časa sva obmolknila.

Prvi se je zopet oglasil Boštjan: „Nazadnje pa še kako žensko iz mesta privlečeš!“

„Oženil se bom na Jelovem br-du.“

Oče me je plašno pogledal, ka-kor bi hotel reči: „Ali si še sedaj nisi iz glave izbil te neumnosti?“ Počasi je vprašal: „Kje češ na Je-lovem brdu dobiti žensko, ki bi bila zate? Pri Mlačanovih je trda, kar se dela tiče.“

„Kar odkrito ti povem, Boštjan: oženim se pri Presečnikovih.“

Presenetilo ga je tako, da mu je padla pipa iz ust in sicer naravnost v vodo. Z nervozno hitrico jo je lovil po vodi, dokler je ni z mokrim rokavom zopet izvlekel.

„Se ve, če bo dekle hotelo in če bosta vidva zadovoljna,“ sem po-nižno pristavil.

Pri Boštjanu bi bil prejkone le s težavo zmagal, da mi ni pomagala mati Barba. Do sedaj je molčala, nerada molčala, in prežala je na priliko, da je posegla v govorico.

Nekako v šali je vprašal Boštjan: „Koliko boš pa dote hotel imeti? Veliko ne bom mogel dati od hiše.“

Barba se je kar razpočila: „Boga zahvali, da se ti hči možil! Skoraj si res tako neumen, da bi takega zeta od hiše metal. Že nekaj časa se mi zdi, da ti nekaj v možgane uhaja!“ V največji razjarjenosti je dostavila: „Sedaj pa pravi: ‚Veliko ne bom mogel dati od hiše!‘ Pre-sečnik je Presečnik, a kadar mo-žiš edino hčer, se vendar ne boš ljudem dajal pod zobe!“

Pomirim jo, da za doto niti ne vprašam.

Ali Barba še ni bila potolažena: „Nič tisto! To ti povem, Boštjan: gnojnice ne boš bredel, kadar bo šla punca z ženinom v cerkev. Mo-ja beseda pri Presečniku tudi ne-kaj velja. Midva sva zadovoljna, če jo vzameš, Janez, nimava prav nič proti temu, prav nič.“

Boštjan je molčal in si ni upal upirati se.

„Predvsem moram izvedeti pri dekletu, če me sploh hoče.“

Po teh besedah sem odrazil in vas, Boštjan in Barba pa sta še ostala pri vodi. Ko sem včasih pogledal nazaj, je bila Barba še vedno v plamenu in prav videlo se je, kako pridigo je delala svojemu možu.

Pri Presečniku je lazil okrog hleva Danijelov naslednik. Ni me poznal, zato se ni za mojo osebo niti zmenil. Bil je štulast, nekako polomljen je bil videti in ni mi bil všeč, ker je kadil, ko je hodil okrog hleva. Tudi nova dekla se je prikazala iz hišnih vrat, a je takoj izginila, ko me je ugledala.

V hiši je pri mizi prebirala Meta fižol in ko sem vstopil, je bila za velikim kupom, ki ga je imela prebrati, skoraj popolnoma skrita. Polagoma se je prikazal njen obraz izza fižola, spregovorila pa ni, dasi me je spoznala. Z velikimi očmi je gledala proti meni, a opazil sem takoj, da je bila upadlega lica in zelo potrta.

„Spet sem pri vas,“ sem spregovoril pri vstopu.

„Fižolico prebiram,“ mi je odgovorila, „pa je hudo plažnata.“ Z roko je mešala po kupu pred seboj, a do dela ni prišla. „Zgodaj si prišel, kje je še božič!“

„Dolgčas mi je bilo v Ljubljani.“

Nato sva oba nekaj časa molčala. Obrnila je oči proti stropu, potem pa je govorila plaho in tiho kakor otrok pri prvi spovedi: „Mati tudi misli, da bi ne bila tista reč nič čudna.“

„Katera?“

„No, da bi vzela sorodnico k sebi, da bi ti kuhala in gospodinjala.“

„Kje naj jo dobim, če bi ti ne hotela?“

Nič posebno je ni zalila kri, ko je odgovorila: „Mati pravi, da bi tudi to ne bilo nič čudno. V mestu bi se veliko dobrega naučila.“

„Si očeta že vprašala?“

„Ne še, mislila sem, da ga ti vprašaš.“

„Ne vem.“

„Če nočeš, pa ne.“ Že jo je grabila jeza in na vsakem licu se ji je nabrala rdeča lisa.

„Ne jezi se, Meta,“ sem jo miril, „na to ni treba več misliti!“

„Če torej nočeš...“

„Kaj naj živim v Ljubljani, če sem lahko tu med vami!“

„Se boš naveličal.“

„Ne bom se. Kupil sem zemljo, kupil sem živino. Gospodari bom, sejal bom, prideloval bom.“

Plaho je vprašala: „Kdo ti naj gospodinji?“

„Oženim se.“

„Oženiš se?!“ je viknila zamolklo. Pri tem ji je z obraza izginila vsa kri in z veliko grozo me je pogledala: „Moj Bog, pa vendar ne — Katreta?“ V svoji zmedbi je zopet mešala po kupu na mizi.

Ker ji nisem odgovoril, je bila še bolj prepričana, da bom snubil pri Fortunovih.

„Nič ne rečem,“ je vzdihovala, „nič ne rečem proti tem ljudem; radi delajo in tudi o dekletu ne vem nič slabega, Bog varuj!“

Povesila se ji je glava in vedel sem, da se ji je hotelo jokati; vedel sem pa tudi, da bi mi za nobeno ceno ne hotela pokazati, da ji gre na jok.

Prišel sem znova: „Mlačanovo sem kupil. Danes smo v Loki pismo delali. Tudi Danijel je bil tam. Liza je torej le Anžona vzela!“

Odgovorila je trpko: „Kaj je hotela drugega? Kdo naj se na moške zanaša?“ V hipu je popravila: „Kdo naj se na take moške zanaša?“

Še je vprašala: „Koliko si dal?“

„Devet tisoč in petsto.“

„Si vse plačal?“

„Vse.“

„Boš imel kaj dolga?“

„Nič.“

Pristavila je grenko: „Na doto ti brez ne bo treba gledati.“

„Ne.“

Po kratkem premolku sem pričel: „Pravijo, da je zemlja dobra in da se dosti pridelava.“

„Jáde.“

„Živelo se bo torej lahko. Gospodinja, seve, bo morala biti pridna, ali živelo se bo lahko.“

„Jáde.“

Ta dvojna poljanska pritrditev ji je prišla kot smrtni izdih, tako rekoč kot srčna kaplja krvi čez blede ustne. Pri tem ji je glavica popolnoma zlezla na roko in zaječala je: „Tako čudno me notri boli!“

bo še

predragi bralci!

Še vedno nam zveni v ušesih papežev slovenski pozdrav za letošnjo veliko noč: „Blagoslovljene velikonočne praznike!“ Te besede dobijo še polnejšo vsebino na ozadju ostalih njegovih besed o veliki noči.

Na veliki petek je nosil papež križ pri križevem potu v Koloseju. V nagovoru je primerjal žrtve preganjanja našega časa s prvimi krščanskimi mučenci, ki so bili usmrčeni v Koloseju zaradi vere, in je pozval vse kristjane „h globoki vzajemnosti z vsemi našimi brati in sestrami v veri“, ki so preganjani in zapostavljeni. „Mislím posebno na tiste, ki so na neki način obsojeni na civilno smrt: odrekajo jim pravico, da bi živeli po svoji veri. Naša dolžnost je govoriti o njihovem trpljenju, o njihovem pričevanju v našem času.“

Na veliko noč je papež pozval ves svet k „miru kot sadu pravičnega reda, kot izrazu spoštovanja človekove pravice do resnice, svobode, pravičnosti in ljubezni“. To je bil istočasno poziv oblastnikom vsega sveta k uvedbi demokracije, saj je samo ta lahko vir miru in spoštovanja človekovih pravic. „Človek ne sme nikoli izgubiti zaupanja v zmago dobrega. Naj nam bo ta dan vir novega upanja!“

Prav lepo Vas pozdravljamo in Vam želimo lepe počitnice!

Uredniki

slovenci po evropi

anglija

Velikonočni prazniki so za nami. V Londonu se je na veliko soboto zbralo lepo število rojakov, kjer smo opravili naš slovenski tradicionalni žegen velikonočnih jedil. Ob tej priliki smo pozdravili med nami s. Žužkovo, ki deluje že dolga leta v misijonih. Zadnje obdobje pomaga kot medicinska sestra v Etiopiji. Prosila nas je, naj molimo za afriške države, kjer še ni notranjega ustaljenega miru, in da bi novi oblastniki res nesebično skrbeli za blagostanje in mir.

V Bedfordu smo imeli vstajensko mašo in veselo prepevali naše lepe velikonočne pesmi; v *Rochdale* pa pri gostoljubnih sestrah v Beechwood pravo velikonočno slovesnost. Pridni pevci so peli in peli, kot jih je naš Lojze prej skrbno pripravil. V dvorani so nas skrbne gosposlinje spet zvesto pogostile.

V Bedfordu je umrl 3. maja g. Savić. Bil je tiha, blaga duša, priljubljen pri vseh. Pogreba se je udeležilo lepo število naših rojakov. Naj mu Gospod obilo povračuje za vse žrtve in trpljenje, ki ga je v krepki meri vdano sprejemal! Vsem njegovim domačim naše ponovno krščansko sožalje.

Od 28. septembra do 2. oktobra letos poromamo z letalom v Lurd. Cena 130 £. Pridružimo se romarjem angleške župnije v čim večjem številu! Vsak je prisrčno vabljen. Prijavite se prosimo kmalu na našem uradu!

avstrija

KOROŠKA

SPITTAL OB DRAVI — Po dokaj hudi zimi se je le malo otopilo in,

ko smo se prvega maja zbrali k praznični maši in šmarnicam, smo bili prepričani, da je zima za nami. Pa se je deževje spremenilo v sneg. V četrtek smo se zbudili in narava je bila pokrita s kar debelo snežno odejo. Ves dan je potem snežilo. V petek je bilo zelo mrzlo in mraz je napravil dosti škode po drevju in vrtovih.

V bolnišnici sta bili gdč. Micka Janhar, ki je na ledu padla in si zlomila nogo, in pa gdč. Ljuba Brucan. Obe sta bili že odpuščeni iz bolnišnice in prideta, če le moreta, k maši.

Dela v kapeli se bližajo koncu. Zlasti za stare ljudi, ki jih ni malo, bo mnogo lažje, ker je bližje in ker ni treba iti čez Beljaško cesto, ki je dosti prometna.

Nenadoma je od srčne kapi zadet, ko je odhajal od zdravnika, umrl komaj dobrih petdeset let stari g. Robert Zdolšek. Pokopan je bil na špitalskem pokopališču. Vsem nam je taka smrt v opomin, da ne vemo ne ure ne dneva. Ženi ge. Heleni, roj. Kržišnik, in obema otrokoma, ki sta že pri lastnem kruhu, naše iskreno sožalje!

Junija bosta praznovala srebrno poroko frizerski mojster v pokoju g. Lojze Dolinar in ga. Jelka, rojena Mrak. G. Lojze je „Mežnarjev“ iz Zagorja ob Savi; ga. Jelka pa je bila rojena v Kranjski gori, kjer je bil njen pokojni oče finančar. Po starših je pa iz Goriške, Tolminka. K srebrnemu jubileju tudi mi iskreno čestitamo!

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Veliko noč smo kar lepo preživeli. Po mrazu je zasijalo sonce in pomladno razpoloženje v naravi je še pomnožilo občutke vstajenskega praznika. Na veliko soboto je izseljenski duhovnik blagoslavljaj po hišah velikonočna jedila vsem, ki so to želeli.

Čeprav so naši sezonci odšli domov, nas je bilo še kljub temu okrog 40 pri božji službi. Po maši je župnik povabil vernike v Slovenski center na „agape“, kakor so temu rekli prvi kristjani, ko so se zbrali po bogoslužju k pogostitvi. Najprej je bil spet blagoslov jedil in nato nam je „žegen“ res teknil, posebno mladim, ki imajo zdrave želodce. Preden smo se razšli, smo zapeli še nekaj velikonočnih pesmi.

Na belo nedeljo je bil obisk pri maši in v centru tako številen kot že dolgo ne. Prav prijetno je bilo vzdušje, čeprav smo bili na drenju. Duhaničevi so imeli polne roke dela, da so vsem lahko postregli in vse je šlo.

Ves maj smo imeli po maši pete litanije, da smo z njimi počastili po stari slovenski navadi našo nebeško Mater, h kateri se ubogi grešniki zatekamo.

Na prvo majsko nedeljo smo praznovali godovanja g. Stanka Duhaniča, ing. Stanislav Vrečarja in ge. Gizele Kerec. Za darovano jed in pijačo se jim lepo zahvaljujemo in jim želimo še mnogo let v sreči ter zadovoljnosti.

Drugo majsko nedeljo smo pa posvetili spominu naših mater. Seveda se nočemo s tem dnevom nekako opravičiti pred vestjo, ker jih sicer premalo spoštujemo. Ta dan smo dali le poseben poudarek temu, kar kot kristjani skušamo dan za dnevom po četrti božji zapovedi svojim staršem dajati.

SALZBURŠKA

SALZBURG — Salzburška nedelja je padla prav na Veliko noč. Ker so bili „farani“ na domovih, zato je maša takrat odpadla.

V prostorih Katoliške visokošolske skupnosti zraven Kolegijske cerkve je klub „Mladje“ iz Celovca organiziral razstavo slovenskih koroških slikarjev. Pri odprtju razstave je sodeloval tudi Slovenski kvartet z Dunaja. Razstava je odprta do 5. junija.

HALLEIN — Na belo nedeljo smo se znašli kar trije duhovniki ob istem času pred farno cerkvijo v Halleinu: srbski, hrvaški in sloven-

ski. Vsi smo imeli napovedano božjo službo ob štirih. Ker so pravoslavni obhajali ta dan Veliko noč in jih je bilo največ, smo jim Slovenci prepustili župno cerkev. Zatekli smo se v Marienheim k sestram, ki so nas zelo prijazno sprejele. Le kapelica je malo majhna.

Po maši smo seveda zavili v gostilno k „Röcku“, da smo se malo podprli in pogovorili o stvareh, ki nas žulijo. Seveda smo bili tudi še pod vtisom praznikov, ki jih je večina preživela doma.

belgija

LIMBURG-LIEGE

V Limburgu smo imeli lepo Veliko noč. Hvala vsem, ki so na katerikoli način sodelovali!

Nismo še poročali, da se je v Leuvenu zdravil tudi naš rojak g. Žest Polavdar iz Eisdena; sedaj je že doma. Ga. Žirovnik iz Eisdena se zdravi v Maaseiku. Omenjena dva in vse, za katere še ne vemo, lepo pozdravljamo.

Umrta je blaga krščanska mati. V Lanklaaru smo spremljali na zadnji zemeljski poti vdovo go. Matildo Zajelšnik. Dobra žena je v svojem življenju veliko trpela. Umrta ji je šestnajstletna hčerka in kmalu nato še njen skrbni mož Vinko Cvahte. Potem so bolezn prišle tudi nanjo. Pa kljub vsem križem ni zgubila optimizma. Moč je črpala v globoki veri. Pol stoletja je preživela v Belgiji. Tu se je dobro počutila, a na svoj stari dom ni pozabila. S hčerko Beti in njenimi otroki je vedno govorila slovensko.

Občni zbor društva „Slomšek“: Društvo „Slomšek“ je 8. aprila t. l. imelo svoj občni zbor, ki je po poročilih in razpravah izvolil sledeči odbor: Predsednik: g. Bernard Žabot; podpredsednik: g. Vili Rogelj; tajnik: g. Polde Cverle; podtajnik: g. Majda Globokar; blagajnik: g. Jože Globevnik; blagajniki za posamezna področja: g.

Aco Ackovič, g. Jože Kidrič in g. Berto Virant; preglednika: g. Alfonz Ajdišek in g. Stane Revinšek; člani odbora: g. Lidija Labus, g. Martin Novak, g. Milan Globokar in g. Jože Mrakič.

Bivši predsednik g. Stanko Revinšek iz osebnih razlogov ni več želel kandidirati. Občni zbor ga je v priznanje za njegovo dolgoletno požrtvovalno in plodovito delovanje imenoval za častnega predsednika.

Novemu odboru iskreno čestitamo in želimo obilje uspeha v delu za slovensko skupnost v Belgiji.

Društvo „Slomšek“ je v razmehu kratkem času razvilo zelo lepo delavnost. Posebno pozornost posveča mladini in slovenski pesmi. Svoje delovanje razvija v skladu s slovenskimi krščanskimi izročili. Ta krščanska izročila niso samo neko „kritje“ za druge dejavnosti, ne samo neke vrste folklor, ampak resničen program, del življenja. Vsaj trudimo se v tej smeri. Bogastvo „Slomška“ so zdravje in srečne slovenske družine. Naj tako tudi ostane! „Slomšek“ ni PROTI nikomur, ampak je ZA nekaj. S svojim delovanjem skuša poleg kulturnega in vzgojnega delovanja podpirati svete in vzvišene VREDNOTE, kot so RESNICA in PRAVICA.

Ne delamo si utvar: „Slomšku“ grozijo mnogotere nevarnosti. Največja med njimi je materializem, ki vse presoja pod vidikom materialnih koristi. Materializem je kuga sodobne družbe. Ugovor: „Kaj IMAM od tega, če sem v društvu.“ prihaja od nekoga, ki je že okužen od te nevarne bolezni. Tej bolezni se bomo uprli s tem, če bomo v sebi, v naših družinah, v našem okolju gojili ljubezen do naših skupnih idealov, krepili duha sodelovanja, solidarnosti in resničnega bratstva. Vprašujemo se: „S čim moremo koristiti, kje pomagati, koga razveseliti?“

Na ta način se bomo oblikovali v „ljudi pokonci“, ki se zavedajo svojega POSLANSTVA kot ljudi, kot kristjani in kot Slovenci in naša pot bo šla stalno navzgor.

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Nad 300 udeležencev je bilo na SLOVENSKI VESELICI '79 v prostorni dvorani „Familia“ v Gilly-Haies (Charleroi) v nedeljo, 29. aprila 1979! Lepo sončno vreme je po svoje pripomoglo, da se nas je zbralo tako lepo število.

Kulturni del programa se je začel ob 17. uri s pozdravnimi besedami izseljenskega duhovnika, ki je med drugim poudaril tudi sledečo misel:

„Srečanje z znanci in prijatelji iz domače dežele, njih izražanje in obnašanje ‚po naše‘, slovenska govorica in še mnogo drugega nam na tujem lajša domotožje. V tujem svetu izseljenci močno pogrešajo prav take domače zabave. Je ni stvari, ki bi jim tako manjkala. Domačini se zabavajo po svoje in mi se večkrat čutimo kar osamljene v njih družbi.“

Glavna točka programa je bila veseloigra v štirih krajših dejanjih v priredbi in režiji izs. duhovnika, g. Kazimira Gaberca z naslovom: „Ljubljanski trojčki“. Uprizoril jo je dovršeno Dramatski krožek „F. S. Finžgar“ iz Charleroi. Publika je zavzeto sledila veseloigr, saj je vladala res zgledna tišina vsa 4 dejanja in tudi sicer med vsem kulturnim programom.

Igrali so tile igralce in igralke (kar po abecednem redu): Stanko Arh, Franc Meh, Danilo Rušt, Gabrijel Rušt, Marija Steničar, Malka Struna, Ivan Štumpf, Pavla Vermeulen in Romica Zaletelj. Iskrena zahvala vsem!

Kot gostje sta nastopila slovenski pevski zbor „Slomšek“ in folklorna skupina „Vesela mladina“ iz Limburga. Pod vodstvom g. Vilija Roglja so zapeli tele pesmi: „Kukavica“, „Hišica očetova“, „Gor čez izaro“ in „Slovenska zemlja“. „Vesela mladina“ pa je pod vodstvom učiteljice Varzsak-Kosove zaplesala več narodnih plesov.

Kulturni del programa je bil končan nekako ob 19.30 uri.

Pri „družabnem večeru“ je zaigral polke in valčke ter tudi nekaj moderne glasbe ŠTUDENTOVSKI ANSAMBEL iz Genka pod vodstvom g.

Poldija Cverle. Igrali so polnih pet ur in želi veliko priznanje!

Tudi letos je vladala domačnost in veselost, vsi so se dobro počutili in odhajali na svoje domove s tiho željo: Še nam napravite te veselice v prihodnjih letih, saj vedno okusimo košček domovine v tujini!

Tudi letos je bila organizator te prireditve „Zveza slovenskih kulturnih delavcev — Charleroi“. Iskrena zahvala vsem sodelujočim!

francija

PARIZ

Slovenska pisarna bo v prvem tednu v juniju preseljena v *Slovenski dom*.

Novi naslov za Slovensko misijo je:

3, Impasse Hoche
92320 CHATILLON
telefon (1) 253-64-43

Od 12. junija naprej ne bomo več v prostorih na Gutenbergu in je torej treba uporabljati za pisarno in za g. Flisa izključno novi naslov in novo telefonsko številko.

Naslov in telefonska številka g. Čretnika ostaneta zaenkrat kot doslej.

Slovenski dom je dostopen:

— z *métrojem*: na liniji St. Denis-Chatillon do končne postaje Chatillon-Montrouge, nato vzeti avtobus 195 A (ali B, ta zadnji pa ne vozi v soboto in v nedeljo) do postaje „Marceau“, nato po stopnicah na most, preko mosta, po cesti Avenue de la Division Leclerc levo navzdol in prva ulica na levo (pred lekarno);

— z *avtom*: iz Pariza, iz severne, vzhodne in zapadne okolice: na Boulevard périphérique vzeti Porte de Chatillon, nato cesto šte. 306, 4 km; pri zadnjem semaforju, ko se cesta dviga v klanec, zaviti na levo, nato pri prvem semaforju zaviti na desno in po Avenue de la Division Leclerc navzgor, prva ulica na desno;

— z *avtom* iz južne okolice Pariza: na cesti Versailles-Créteil vze-

ti smer Chatillon, cesta 306, do krožnega križišča Place de la Division Leclerc, nato vzeti smer Chatillon-Centre po Avenue de la Division Leclerc navzdol, od križišča druga ulica na levo.

Nekateri pot že dobro poznajo, drugi se boste hitro privadili.

Maša za Slovence bo do nadaljnjega še vedno v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6e, métro Vanneau, in sicer:

prvi dve nedelji v juniju ob *petih popoldne*;

od tretje nedelje v juniju naprej, ves julij in avgust pa ob *šestih popoldne*;

s prvo nedeljo v septembru zopet ob *petih popoldne*.

Majsko srečanje v Bagnolet v nedeljo, 29. aprila, je ob številni udeležbi prav lepo potekalo v res prijetnem razpoloženju. Vsi, ki so kakorkoli sodelovali in pomagali, zaslužijo od vseh res prisrčno zahvalo.

Slovenska umetnica, slikarka go-spa Marjanica Savinšek, ki se tudi v mednarodnih krogih vedno bolj uveljavlja, je priredila med 20. 4. in 12. 5. lepo razstavo svojih *najnovjših del*. Razstavljala je nad 20 gvašev in oljnatih slik na papirju, pri katerih so na vsakega napravile globok vtis zlasti njene mistične kompozicije „Les murs de silence“, za katere je umetnica dobila svoje navdihe v burgundskih katedralah in samostanih. Z rojakinjo se veselimo njenega uspeha, ji čestitamo in želimo še mnogo novih podvigov. Razstava je bila v galeriji BIMC, ki jo s svojo ženo vodi celjski rojak g. Božo Kantušer.

MELUN (Seine-et-Marne)

Skupno mašo bomo imeli v nedeljo, 17. junija, ob devetih popoldne v poljski cerkvi v Dammarie (81 rue Adrien Chatelain).

NEVERS (Nièvre)

Na binško nedeljo, ob romanju Slovencev k sv. Bernardki, bomo imeli ob njenem grobu mašo ob pol dvanajstih.

LA MACHINE (Nièvre)

1. aprila nas je za vedno zapustil Franc Budna. Pokojni je bil rojen 1908 v Podlogu, na Planini pri Sevnici. V Francijo je prišel na delo leta 1928, pa se je vrnil domov, nato pa zopet prišel leta 1930. Delal je v rudniku, kjer si je tudi nakopal rudarsko bolezen. Kmalu po vojni, leta 1948, je zgubil ženo Ivanko, leta 1976 pa sina Mirka. Hčerki Julienne in vsem njenim izrekamo svoje sožalje, pokojni Franc pa naj v miru počiva v božjem naročju!

MORESTEL (Isère)

V nedeljo, 29. aprila, je pri slovesni maši, ki jo je vodil škof Msgr. Mondésir iz Vienne, napravila redovniške zaobljube sestra Anica Starman.

Sestra je po rodu iz Maribora. V Francijo je prišla leta 1971, kjer je nadaljevala svoje študije in v septembru 1976 doktorirala na medicinski fakulteti v Lyonu. Stopila je k sestram frančiškankam de l'Immaculée Conception, kjer bo kot sestra in kot zdravnica posvetila svoje življenje Bogu in službi bratom in sestram. Medtem je bila že nekaj časa kot zdravnica v misijonih v Cote d'Ivoire.

Naj bo njena redovniška pot lepa, da bo povsod, kamor jo bo postavila božja Previdnost, prinašala božjo luč in toploto božje ljubezni!

SLOVENSKI DOM V PARIZU

Ves april in majnik smo s podvojeno naglico urejevali naš dom, da bomo v začetku junija mogli tja preseliti pisarno in sedež Misije. Pri delih so velikodušno pomagali in pomagajo prostovoljci — naši možje in žene, katerim se toplo zahvaljujemo. Vsi so navdušeni, saj vedo, da delajo za naš skupni dom.

Seveda pa moramo dom še primerno opremiti, da bo lahko služil svojem namenu.

Prostore na Gutenbergu bomo v juniju prodali, ne bomo pa mogli z denarjem, ki ga bomo za prostore dobili, plačati vseh dolgov, posebej še, ker smo že morali prositi za podaljšanje glavnega poso-

jila, da bomo lahko plačati stroške, ki so z deli in z opremo hiše, in da bomo pravočasno zmogli preizdati in preurediti bivšo delavnico, da bo kot dvorana služila naši skupnosti. Na jesen bomo vso svojo delavnost, torej tudi nedeljsko mašo, šolo in veronauk prenesli v Chatillon, zato pa morajo biti vsaj najnujnejša dela pravočasno končana in vsaj najbolj potrebna oprema na mestu.

Brez dobrotnikov in brez velikodušnega sodelovanja vseh seveda ne bi nikdar tako daleč prišli, pa tudi sedaj in v bodočnosti nam bo vaša pomoč potrebna.

Darove za Slovenski dom v Parizu pošiljajte na poštni čekovni račun (novi naslov!):

C. C. P. PARIS 19285 04 F
MISSION CATHOLIQUE
SLOVENE
3, Impasse Hoche
92320 CHATILLON

ali pa bančne čeke na isti naslov ali pa izročite svoj dar našim poverjenikom.

PAS-DE-CALAIS in NORD

Pred nami so počitnice! Drago cen čas hočemo izrabiti za okrepitev zdravja in pripravo na novo delovno ali šolsko leto.

20. junija bo naš prvi izlet v *Dadizele* v Belgiji, 15. avgusta pa naše vsakoletno romanje na *Loretto* s slovesno mašo za žive in umrle rojake ob 10. uri. Ob 15. uri bodo pete litanije s kratkim nagovorom. Vsi rojaki vljudno vabljeni!

Med počitnicami ne bo slovenske službe božje 19. in 26. avgusta ter 1. septembra. Od nedelje, 9. septembra, se začenja zopet redna služba božja po navadnem nedeljskem redu.

Krščeni so bili v Bruay-en-Artois 15. aprila Hedvika Delatré, 6. maja Karolina Klara Suzana Simon; v Mericourt 22. aprila Štefan Blondel; v Tourcoingu Mate Vukmanič.

Srečnim staršem naše čestitke, otrokom pa obilo sreče in božjega blagoslova!

5. maja sta si dala v Méricourt zakrament sv. zakona Mihael Stemp-

lowski in Evelyn Schöning. Veliko božjega blagoslova!

Nenadno se je od nas poslovila Pelagija Salamon, vdova po bivšem zakristanu Jožefu. Umrla je lepo previdena 18. aprila. Bila je silno resnega, tihega značaja in je, dokler ji je zdravje dopuščalo, rada prihajala s svojimi k slovenski službi božji. Pokopana je bila 21. aprila v družinsko grobnico v Sallaumines ob veliki udeležbi rojakov in domačinov. Naj se odpočije v Gospodu!

28. aprila smo obhajali za rudarje zelo redko slovesnost *zlate poroke* g. Alojzija Razložnik in ge. Angele Razložnik, roj. Potočnik. V krogu svojih najdražjih otrok Vinca, Francija, Lojzeta, Milke in Anice ter njihovih družin in prijateljev je bil najprej sprejem na občini Noyelles-s-Lens, nato pa zahvalna služba božja v slovenski kapeli „Matere izseljencev“. Vse navzoče sta zlatoporočenca lepo pogostila. V Francijo sta prišla pred 49 leti, kjer sta se v težkih okoliščinah za izseljence ustalila v Sallaumines; tu je zrastle ob lepi vzgoji številna družina.

Družini Razložnik čestitamo ob tako redkem jubileju! Želimo jima ljubo zdravje z željami še čez biserno poroko na mnoga leta!

ALGRANGE

V bolnišnici je umrl Alojz Bremec. V četrtek, 3. maja, smo ga pokopali. Doma od Sv. Lucije (Most na Soči) je prišel v Francijo 30. aprila 1961 in prav 30. aprila 1979 ga je Bog poklical s tega sveta k sebi. Za možem je prišla žena s štirimi otroki. Dva od njih sta zdaj poročena, dva pa še ne.

Nadvse hvalevredno je, da je hčerka, poleg treh otrok, ki jih ima, sprejela poučevanje katekizma za skupino otrok, francoskih seveda. Kako je treba iskati danes takih žen in mater! Zatorej ji vsa čast!

Oče Alojz je bil delaven, toda skoraj deset let nazaj bolan; imel je delno kap, a se je potem precj opomogel; zdaj pa je smrt prišla zares. Tudi otroci so delavni in imajo lepe službe; žena, ki je Itali-

Pokojni Alojz Bremec, Algrange (Francija)

janka, se je kar dobro naučila slovensko in zvesto prihaja k našim mašam.

Naše iskreno sožalje družini in nemajhnemu sorodstvu!

LUKSEMBURG

V Strassenu je zadet od kapi po nekaj dneh umrl Ivan Medvešček. Pokopan je bil 27. aprila. Naj mu dá Bog večni mir!

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Francija ima kakih 90 pokrajin ali departmentov. Najbrž bi težko našli pokrajino, kjer bi ne bilo Slovence ali vsaj prebivalca, slovenskega rodu. Če bi brskali po poklicu naših rojakov, bi našli največ rudarjev in kmečkih delavcev, našli bi pa tudi zdravnike, duhovnike, inženirje, učitelje, profesorje, trgovce, podjetnike, šoferje, železničarje itd. V vseh teh poklicih se udeležujejo tudi že sinovi, hčere, vnuki in vnučkinje naših priseljencev. Vse to ugotavlja z ženo, kadar greva kam na počitnice.

Pot naju navadno vodi skozi Pariz, kjer se večkrat srečava z našima duhovnikom č. č. gg. Čretnikom in Flisom. G. Čretnik me rad podraži, da sem jaz „oženjen fajmošter“, jaz pa njega, da je „neporočen oče“. Saj — Francozi posebno — pravijo dušnemu pastirju „père“, to je „oče“.

Z zadovoljstvom moramo pove-

dati, da je še precej Slovencev vernih in narodno zavednih. Njihovi otroci občudujejo lepoto Slovenije in, ko se vrnejo, pravijo: „Res, lepa je domovina staršev, cenim in ljubim jo!“ Da, obiski domovine in izseljenske revije so vez, ki nas družijo v tujini. Radi poslušamo pevstva družstva Aumetz, Merlebach, Giraumont, Pariz i. dr. — če ne pa vsaj slovenske plošče. Globoko v srce nam seže pesem: „...S ponosom reči smem, Slovenec sem.“

J. J.

VZHODNA LOTARINGIJA

V mesecu aprilu smo javili naše romanje k Mariji z Brezij v *Habsterdick*. Bilo je izredno veliko priprave za 1. majnik. Cerkveni pevski zbor „Slomšek“ je imel pod skrbnim vodstvom dirigenta g. Šinkovca stalne vaje z zborom in orkestrom, da je bilo vse izborno pripravljeno za to romanje. Ob vsakem vremenu so bile skrbne vaje v četrtkih ob 6. uri zvečer v stanovanju naše Misije in v cerkvi po sv. maši; udeležba je bila številna tudi v slabem vremenu, igralci pri orkestru so prihajali od blizu in daleč, da je bilo vse natančno pripravljeno za slovesno mašo v veliki kapeli Matere božje.

Ljudje so izvedeli za izborno pripravo, zato je bila velika cerkev polna — posebno pripravljena razsvetljava in posebno pripravljen veliki oder za pevce. Prva pesem „Spet kliče nas venčani maj“ je dobro razpoloženje romarjev še povečalo in jih pripravilo na krasno Mozartovo latinsko mašo. Naš direktor Slovenskih misij v Franciji č. g. Nace Čretnik je slovensko in francosko lepo razložil važnost romanja k Mariji.

Oltar s krasno Marijino sliko je bil okrašen s papeško zastavo, enako obhajilne mize, na strani pa sta viseli jugoslovanska in francoska zastava; sveče so bile prinesene z Brezij, Višarj in iz Lurda, kar je naredilo na vse globok vtis.

Poleg domačih duhovnikov je bilo navzočih 7 slovenskih duhovnikov. G. Dejak je pripeljal naše rojake z avtobusom iz Aumetza, ve-

like množice pa so prišle tudi iz ostale Francije in Nemčije.

G. župan Botz iz Stiring-Wendel je kot vsako leto tudi letos pokazal vse zanimanje za to slovensko romanje.

Naš dirigent g. Šinkovec je z vodstvom zbora in orkestra pokazal svojo izredno sposobnost kot tudi zbora in orkestra.

K sv. obhajilu je pristopilo čez 100 ljudi. Poleg omenjenih sveč z božjih poti so romarji čez 100 sveč kupili v cerkvi in darovali Mariji.

Po sveti maši je dobilo kosilo 128 romarjev v domu, last rudnika iz Merlebacha. Zopet je postalo življenje živahno; slovenska godba „Triglava“ je z uspehom igrala med kosilom, dalje pa so prekinili godbo govori g. župana iz Stiringa, razni pozdravi, zahvale in izrazi veselja.

Bila je ura 3 popoldne: Dvignili smo se in pozdravili g. škofa iz Metza, ki je ravno prišel. Zopet smo napolnili cerkev pri slovenskih šmarnicah. G. škof Schmitt je z zanimanjem prvokrat v življenju poslušal pete litanije Matere božje z odgovori; svoje veselje je izrazil nato v francoskem jeziku.

Iz Habsterdicka je škof obiskal moje stanovanje v Merlebachu. Zanimale so ga mnoge slike, muzej, knjižnica in vse sobe. Zelo zadovoljen se je poslovil.

Pri našem romanju smo mislili tudi na svoje drage rojake, ki so ta čas umrli:

20. aprila naš zaprisežen tolmač Karel Terčič, pokopan na Hochwaldu; 30. aprila je umrla naša dobra mati Ana Hočevár, pokopana v Creutzwald; 4. maja Mihael Pavčnik, star 66 let, pokopan na Hochwaldu.

Vsem želimo večni mir in pokoj, sorodnikom pa izražamo iskreno sožalje!

Svete maše po kolonijah bodo oznanjene, ko bo podpisanemu mogoče priti.

Vsem rojakom pa se tu prisrčno zahvaljujem za voščila za moj god in rojstni dan, za vsa darila, vse zbirke in molitve ob 7. maju. Vsem pa se še posebej zahvaljujem za

sijajno sodelovanje pri proslavi v Habsterdicku, posebno g. Emilu Šinkovcu, „Slomšku“, orkestru in godbi „Triglavi“.

Naš dragi g. Jankovič ni mogel priti; njemu in njegovi ženi ter družini voščimo močnega zdravlja.

Zgodovino božje poti Brezje je g. Emil Šinkovec objavil v posebnem zvezku, ki je priča njegove ljubezni do Marije in slovenskega duhovnika.

Še enkrat se za vse podpisani prisrčno zahvaljuje.

Stanko iz Merlebacha

NICA

Preden se razidemo na počitnice, naj se tudi mi oglasimo! Bolj poredko se oglašamo v „Naši luči“, kajti kakih izrednih novic ni. Živimo mirno, zatopljeni v svoje delo in skrbi in, ker nas je malo in smo zelo raztreseni, se bolj težko dobimo skupaj. Če se nas zbere kakih 30 do 50 Slovencev, je to že veliko.

Navadno se sestajamo ob nedeljskih popoldnevih pri tej ali oni naši družini. Za nedeljsko mašo v Nici smo bolj leni; pride nas tako malo, da nas je sram to priznati. Morda bi naših Slovencev bilo veliko več, pravi župnik, če bi odprl gostilno z baliniščem. Bolj pa so obiskane naše slovenske maše izven Nice. Kar lepo število nas pride zadnjo nedeljo v mesecu na Colle-s-Loup.

Mnogi naši rojaki morajo večkrat v rojstni kraj, ker imajo starše onemogle ali pa bolne. Nekaterim je zadnje čase umrl oče ali mati. Vsem izrekamo svoje sožalje in zagotavljamo svojo molitev.

Pa tudi v naših vrstah se večkrat oglasi bolezen ali pa nas obišče nesreča pri delu. Najdalj časa je sedaj med nami bolan g. Anton Lukman iz Cap d'Ail, ki se je marca moral podvreči operaciji. Priporočamo ga v molitev, da bi mogel hitro okrevati in se vrniti na delo.

Za Veliko noč smo prilično napolnili cerkev. Takrat je k prvemu sv. obhajilu pristopila Florin Ivan-

Nica: Na Veliko noč je pri naši maši pristopila Florin Ivančič k prvemu sv. obhajilu.

St. Laurent du Var pri Nici: Družina Leban v krogu rojakov ob svojem slavlju.

čič. Naj bi ostala vse življenje zvesta Jezusu! — Družina Leban iz St. Laurent du Var pa je obhajala 18. obletnico skupnega življenja. Takrat se je pri njih zbralo lepo število rojakov. Naj jih Bog, kakor tudi vse naše družine, varuje v miru, slogi in medsebojnem spoštovanju!

Vse rojake lepo pozdravljamo z željo, da bi počitnice lepo preživele in se duhovno bogatejši vrnili k svojim vsakdanjim dolžnostim.

MARSEILLE

Na Veliko noč in velikonočni ponedeljek smo se zbrali k sloven-

ski maši, kar nas je moglo priti od blizu in daleč. Na sam praznik smo imeli sv. mašo v Eoures-u, drugi dan pa v La Valentine in po maši smo šli k družini Primc, da skupaj preživimo dan. Lepo smo se iznenadili, kako je bilo vse lepo pripravljeno za naše skupno srečanje. Svojo veliko garažo so spremenili v dvorano. Nekje so nabavili lepe deske in brata Kapelj sta naredila praktične mize in od nekod do- vlekla stole.

Tako imamo sedaj tam na razpolago prostor, svoje mize in stole, da se bomo večkrat zbirali in po domače poveselili. Kraj je miren in odmaknjen od vsakega hrupa.

Vsem se lepo zahvalimo za delo in skrb, da smo tudi drugi mogli preživeti ta lepi dan v domači soroščenosti. Bog povrni vsem!

Ker bodo nekateri že v juliju odšli na počitnice, bo naše skupno srečanje v nedeljo, 17. junija, popoldan ob 5. uri v Eoures-u. Pridite čimbolj številno!

nemčija

ZAHOĐNI BERLIN

Lep pozdrav uredništvu „Naše luči“ in vsem Slovincem dobre volje, ki žive po širnem svetu! Tudi v Berlinu še živimo Slovenci. Naša katoliška skupnost skrbi, da nam nobena priložnost za razvedrilo ali za duhovno obnovo ne uide.

V letošnjem letu smo bili že kar aktivni. Za Prešernov dan smo pripravili kulturni program. Za pusta smo veselo zaplesali v maskah. Ob dnevu žena smo našim ženam pripravili kratek program, v kate-

Naši rojaki v Zahodnem Berlinu v veselem razpoloženju na svoji zabavi.

Marseille: Velikonočni ponedeljek smo skupno preživele v veselem razpoloženju pri Primčevi družini

Binkoštno srečanje

1979 V DÜSSELDORFU

V tej prekrasni dvorani „Stadthalle Neuß“ pri Düsseldorfu se bomo srečali **na binkoštno nedeljo, 3. junija letos**, slovenski rojaki iz Nemčije, Belgije in Nizozemske. — Začeli bomo z mašo ob 16. uri, po njej bo kulturni program in nato družabni večer. — Ne pozabite na ta dan!

rem so sodelovali naši otroci in moški pevski zbor. Nazadnje pa smo ženam še z okusno pečenko postregli.

Na tiho nedeljo pa smo obhajali zakrament sv. pokore. Ob tej priložnosti nas je obiskal p. Janez Sodja iz Münchna. Skupaj z našim župnikom sta se potrudila in poskrbela, da so naši rojaki dočakali svoj največji cerkveni praznik s čistimi srci.

Za Veliko noč smo med mašo stopili v procesijo, po maši pa smo se okrepčali z velikonočnim žeganom.

T. B.

Slovensko prvo sv. obhajilo v Gütersloh (Bielefeld)

GÜTERSLOH

Slovensko prvo sv. obhajilo: Slovenci na Vestfalskem smo ob tem zopet enkrat globoko občutili, kako lepe in prisrčne so verske slovesnosti v našem jeziku, s slovenskim ljudskim petjem, božjo besedo in splošnim razpoloženjem.

Pobudo so dali starši prvoobhajancev v Gütersloh, mestecu blizu mesta Bielefeld na Vestfalskem. Njih otroci so sicer prvo sv. obhajilo imeli na belo nedeljo pri različnih nemških župnijah. Takoj naslednjo soboto naj bi bila slovenska ponovitev v Liebfrauen-Kirche v Gütersloh.

Na slovesnost so povabili prvoobhajance iz Porurja. Pevski zbor

„Slovenski cvet“ iz Moersa je najel poseben avtobus, naložil veliko „idealizma in dobre volje“, zraven priložil še nekaj prvoobhajancev iz Rheinhausa, Kamp-Lintforta in Oberhausna. Na kraju so za gostovanje pridobili celó instrumentalni ansambel homberških fantov in deklet in zanimiva družčina se je izkrcala iz avtobusa na drugo soboto po Veliki noči ob 4. uri popoldan pred cerkvijo v Gütersloh.

Da ne bi motili nemškega bogoslužja v cerkvi, nam je izredno prijazni dekan Humbert dal na voljo lepo novo farno dvorano. Kakih 20 prvoobhajancev je zasedlo častne prostore, razvrščene v polkrogu okrog oltarja. „Somaševali“ so kakor apostoli z Jezusom pri zadnji večerji. Verniki za omizji po dvorani so se počutili kakor „na ohceti v nebeškem kraljestvu“, kamor nam je Jezus obljubil priti, če mu bomo ostali zvesti.

Glasbeno ozadje: Ljudska pesem se je prepletala z umetno pesmijo pevskega zbora. Po mizah so gorele velikonočne svečke, otroci s svečkami v rokah so prejeli svojega božjega Prijatelja. Čudovito doživetje!

Po maši smo imeli kratko *akademijo* družinam prvoobhajancev

v čast. Ljudje so rekli: Tako lepega petja že dolgo nismo čuli. Ali je res naša slovenska pesem tako lepa?! Iz pozdravnih govorov — tako gospe Fani Kespert iz Moersa kakor tudi vodje Slovencev v Güterslohu gospoda Adolfa Sternada — je odmevala velika zavzetost in želja: Moramo se še večkrat srečati in drug drugega vzpodbujati v zvestobi našim idealom!

Pri zabavnem programu je dobil glavno besedo homberški ansambel „Odmev z gorá“. Čeprav ni bil popoln, je občinstvo tako navdušilo s poskočnimi domačimi vižami, da se ob odhodu kar nismo mogli iztrgati iz „objemov in poljubov“ simpatičnega vodja ansambla g. Boža Majerja.

Tako vidimo, da na našem koncu Evrope še nismo propadli. Še vedno je med nami veliko, veliko dobrih, idealnih in navdušenih ljudi. In oni menijo: Zakaj se ne bi imeli lepo, če se imamo lahko lepo — vsaj včasih!

KREFELD

V Krefeldu nas ni ravno dosti Slovencev, ali kljub temu se nas je precej zbralo k službi božji na *Vélíko nedeljo*, čeravno jih je polovica odšla v domovino obiskat svojce.

Po sv. maši smo vsi odšli v dvo-

V Esslingenu so prinesli k velikonočnemu žegnju. Na drugem mestu berete, da je bilo v Stuttgartu blizu 100 košaric z velikonočnimi jedili pred oltarjem v cerkvi sv. Konrada.

Številni naši rojaki, ki so se zbrali letos na Veliko noč pri slovenski službi božji v Krefeldu.

rano, kjer je bilo kar prijetno ob domači kapljici in kranjskih klobasah, kar se že vidi na veselih obrazih na sliki.

Krefeldčani iskreno pozdravljamo vse bralce „Naše luči“.

STUTTGART-okolica

100 košaric na vélíko soboto: Blagoslov velikonočnih jedil je stara slovenska navada. Ta običaj je tudi med nami še dobro ohranjen in se še celo poživlja. V Stuttgartu je bilo pri velikonočnem žegnju na veliko soboto toliko ljudi kot do sedaj še ne. Na stopnicah pred oltarjem v cerkvi sv. Konrada je čakalo na blagoslov blizu 100 lepih košaric z velikonočnimi dobrotami: pirhi, potico, šunko, hrenom. Posebno lepo je, da pride k žegnju vsa družina in se tako otroci uvajajo v ta lep običaj. Blagoslov jedil smo imeli tudi v Esslingenu, Schorndorfu in Aale-

34 slovenskih šolarjev na Tirolskem: V tednu po Vélíki noči smo tudi organizirali počitniško kolonijo v Brandenbergu pri Kufsteinu na Tirolskem. Kolonije se je udeležilo 34 slovenskih otrok in mladincev. Sveži planinski zrak je vsem zelo koristil.

Namen počitniškega tedna pa je bil poleg oddiha tudi v poglobitvi verskega življenja, saj so se šolarji vsak dan zbrali k skupni maši, pri kateri so tudi sami sodelovali.

Razne skupine so imele tudi dovolj prilike, da se vadijo v petju, orkestralni godbi in slovenskih narodnih plesih. Kolonija je potekala v najlepšem redu pod skrbnim vodstvom štirih spremljevalk.

Ob krstnem slavlju Pihlerjeve Anite v Stuttgartu. Sedaj imajo v družini 4 dekleta, ki se med seboj dobro razumejo in so najmlajšo sprejele z velikim veseljem.

Teden velikonočnih počitnic je preživela ta skupina slovenskih otrok in mladincev iz Stuttgarta in okolice v Brandenbergu na Tirolskem. „Takoj bi šli zopet nazaj,“ pravijo. Na sliki so pred Neuwirtovim hotelom, kjer so poslušali koncert citrskih melodij.

Domačini so se o naših šolarjih pohvalno izrazili in zagotavljali, da tako discipliniranih skupin v počitniškem domu še niso imeli.

Na velikonočni ponedeljek je prišlo nad 100 Tirolcev k slovenskemu večeru v farni dvorani na Brandenbergu. Program je obsegal slovenske pesmi, nastop mladinskega ansambla in skioptične slike. Močnega aplavza ni manjkalo.

Obiskali smo Rim in Vatikan: Od 28. aprila do 1. maja se nas je 53 rojakov iz Stuttgarta in okolice peljalo v Rim. Pot v Rim nas je vodila preko Švice, nazaj pa smo se peljali preko Tirolske.

V Rimu je našo skupino spretno vodil župnik Jurij Rodè, ki v Rimu nadaljuje študije. Tako smo v dveh polnih dneh lahko obiskali glavne točke večnega mesta: bazilike sv. Petra, Marije Vélike, sv.

Janeza v Lateranu in sv. Pavla, dalje katakombe sv. Kalista, Vatikanski muzej s Sikstinsko kapelo, kolosej, Rimski trg, Beneški trg s spomenikom zedinjene Italije kakor tudi več drugih zanimivosti.

Skupno službo božjo smo imeli v katakombah sv. Kalista in pri Mariji Véliki. V nedeljo, 29. aprila, smo se udeležili skupne avdience na Trgu sv. Petra in tako prejeli papežev blagoslov.

Na podlagi na novo izšle knjige o Rimu z lepimi slikami, ki je v prodaji v Slovenskem zavodu, bomo mogli šele prav dojeti, kaj vse smo videli v dveh dneh bivanja v večnem mestu. Rim se splača obiskati tako z verskega kot s kulturnega in zgodovinskega vidika.

H krstom čestitamo: v Plochingenu Močnik Antonu in Mariji k hčerkici Karmen; v Sindelfingenu Škočir Francu in Ivi k sinku Mihaelu; v Pleidelxheimu Bone Jožefu in Dragici k sinku Davidu.

MÜNCHEN

Velika noč je za nami: v naši župnijski kapeli smo imeli vse obrede velikega tedna, zlasti je bila lepa udeležba pri blagoslovu jedil na veliko soboto; slovesna maša

na veliko noč je bila pa v župnijski cerkvi Sv. Duha.

Nedeljske maše bomo odslej lahko še lepše oblikovali, saj smo si že preskrbeli nove cerkvene pesmarice Hvalimo Gospoda, ki vsebujejo naravnost ogromno pesmi in še opremljene z notami. V začetku vsakega meseca bomo na posebni pevski vaji pripravili nekaj novih pesmi za tisti mesec.

Šmarnice smo molili vsak delavnik v maju v župnijski kapeli, ob nedeljah smo pa peli takoj po maši v cerkvi Sv. Duha litanijske božje Matere.

Izrazi verskega življenja na naši fari so bili v tem času še: maša na prvi petek, obhajilna nedelja, priprava otrok na prvo obhajilo, verouk za otroke predšolskega in šolskega tečaja, razgovor z ministranti, debatna ura odraslih o Kristusu, vstajenju in dušnopastirski obiski, posebno pri bolnikih. **Socialno delo** je imelo predvsem obliko posredovanj, prevodov, prošenj, prevajanj, razgovorov o osebnih, družinskih in poklicno-gospodarskih vprašanjih. Na **prosvetno področje** spadata oba tečaja slovenščine za otroke in izposojanje knjig. Za **zabavo** bomo pa poskrbeli z izletom v začetku junija.

Krščen je bil Benjamin Lorenčič, sin Staneta in Romane, roj. Mešiček. Fantku želimo vse dobro v življenju, staršema pa iskreno čestitamo!

nizozemska

HEERLERHEIDE — Imeli smo lepo Veliko noč. Petje je bilo lepo in procesija dolga. A to so le bolj zunanji znaki. Upamo, da je tudi Bog bil z nami zadovoljen. — V postni akciji smo imeli možnost od besed preiti k dejanjem. Hvala vsem, ki so sodelovali!

EYGELSHOVEN — „Zvonova“ prireditve je lepo uspela. Za prosto zabavo je lepo skrbel orkester, ki ga vodi g. Slavko Strman. Vsi člani so sodelovali pri organizaciji več-

ra. Tako je prav! V slogi in sodelovanju je moč!

LINDENHEUVEL — Vedeli smo, da ga. Tiny Reberšek, roj. Paumen, občasno boleha. Vendar smo jo pri slovenski prireditvi lansko jesen še videli, kako je v slovenski narodni noši pridno tekala po dvorani in stregla gostom. Njeno zdravstveno stanje se je nenadoma poslabšalo in je umrla 1. aprila v 49. letu starosti. Pokojnica je ljubila slovensko družbo. Bila je skrbna žena. Slovenci in Holandci so jo v lepem številu spremljali na zadnji zemeljski poti. Soprogu g. Antonu Reberšku izrekamo krščansko sožalje.

GELEN — Ga. Ana Franciška Raeven, vdova po Janezu Povšetu, stara 72 let, je po krajšem trpljenju umrla 8. aprila. Njen mož je dolga leta veliko trpel zaradi hude sili-koze in del križa je pri tem nosila tudi ona. Tudi njo smo redno videli na naših prireditvah. Bila je delavna žena, družabna in skrbna mati. Zapušča dva sina in hčeri ter vnuke in vnukinje, katerim izrekamo iskreno sožalje.

Vseh naših rajnkoh se radi spominjamo v molitvi!

švedska

Binkoštno srečanje v Vadsteni: 3. junija, na binkoštno nedeljo, bomo poromali v Vadsteno. Slovesnost bo vodil narodni ravnatelj izseljenskega dušnega pastirstva Slovencev dr. Stanislav Lenič, ljubljanski pomožni škof, zato pričakujemo, da se boste udeležili shoda še v večjem številu kot običajno.

Ob 12. uri bo sv. maša, potem procesija v cerkev groba sv. Brigite in litanije, nato pa kulturni in družabni program.

Če zapišemo, kdaj so se naši rojaki zbrali h kakšni slovesnosti, kje so imeli večere sproščenega kramljanja, bo to premalo. Skušajmo raje zajeti trenutke in doživet-

ja, ki so segla do globin srca. Sem spada prav gotovo praznovanje Velike noči, ki so jo obhajali v vsakem kraju na svoj način.

V *Stockholmu* je bila na samo velikonočno nedeljo maša v domačem jeziku. Zbralo se nas je zares lepo število. Mnogi so rekli, da ne pomnijo tako lepe Velike noči v tujini. Naš organist Primož je iz stolniških orgel spretno izvajal domače velikonočne melodije. Nekoliko manj poguma je bilo za petje med pobožnim ljudstvom v cerkvi. Kar niso si upali dati duška svojemu vstajenskem razpoloženju, čemur pa ni kriva le prevelika zadržanost, ampak predvsem leta tujine, v katerih so včasih tako znane melodije polagoma utionile v pozabo.

Po maši smo imeli *blagoslov velikonočnih jedil*. V Göteborgu in Köpingu pa so pohiteli s košarami, polnimi velikonočnih dobrot, k blagoslovu že v soboto. Starejšim se ob tem blagoslovu utrne cel plaz spominov in doživetij iz mladosti, mladi pa ob njem najdejo stik z bogatim izročilom velikonočnih navad svojih prednikov.

Večkrat je slišati: Ko pridem od maše in zaužijem „žegen“, ki smo ga prinesli iz cerkve, se počutim kot doma.

V *Eskestuni* smo se zbrali k farni maši. Tisti, ki naše besede niso razumeli, pa so ob poslušanju petja občutili vso radost in navdušenje ob Odrešenikovi zmagi nad smrtjo, tisto navdušenje, ki ga je

vera slovenskega umetnika vtisnila v našo velikonočno pesem.

ALINGSOS

To mestece je 50 km stran od Göteborga. V pritličju stanovanjskega bloka imajo katoličani tega kraja najete tri sobe, ki so jih uredili v prijazne bogoslužne prostore. Dvakrat na mesec prihaja tja maševat duhovnik iz Göteborga. Organistinja je naše gore list, petnajstletna Frida Selakova.

Prvo nedeljo v majniku so po maši slovenski udeleženci maše zapeli šmarnično: „Spet kliče nas venčani maj“. Prisotnim smo razložili, da to in podobne Marijine pesmi naše ljudstvo maja poje vsak dan, ko v cerkvah in ob vaških kapelah obhaja *šmarnice*. Ti so se ginjeno zahvaljevali. Jasneje so doumeli, iz kakšnih korenin črpa svoj glasbeni talent naša Frida, ki jo z upravičenim ponosom imenujejo „naša organistinja“.

GÖTEBORG

Prvo nedeljo v majniku smo Göteborgarji posvetili družini. Dobro se zavedamo, da *zdrave družine* gradijo zdrav narod in omogočajo srečno bodočnost mlademu rodu. Ob tej priložnosti je prišel med nas izseljenski duhovnik iz „sosednega“ izseljenskega pastoralnega področja g. Pavle Uršič iz Oberhausena.

V soboto popoldne smo zapeli, zaigrali in se pogovorili s tistimi šolarji, ki so se odzvali vabilu in

Binkoštno srečanje v Vadsteni

3. junija, na binkoštno nedeljo, bomo poromali v VADSTENO.

Slovesnost bo vodil narodni ravnatelj izseljenskega dušnega pastirstva Slovencev dr. Stanislav Lenič, ljubljanski pomožni škof, zato pričakujemo, da se boste udeležili shoda še v večjem številu kot običajno.

Ob 12. uri bo sv. maša, nato procesija v cerkev groba sv. Brigite in litanije, nato pa kulturni in družabni program.

so prišli. Zvečer smo s starši pokramljali, kako družina najlažje odkrije svojo pravo vlogo, da je potem zmožna dobro izpolniti poslanstvo, ki ga ji je namenil Bog.

Pri maši naslednji dan se nas je zbralo okrog sedemdeset. Skušali smo se vživeti v pomen duhovne skupnosti, ki se zbira ob oltarju in jo navdihuje Jezusova beseda in krepi moč njegove milosti.

Nekateri so se jezili sami nase (mimogrede rečeno: ta jeza ni bila nič pregrešnega), kako so mogli prezreti vabilo k sobotnemu pogovoru. Res je, da so videli nekakšen zelen list, ki je bil priložen „Naši luči“. Toda v morju reklam, perspektiv in sporočil, s katerimi pismoša vsak dan napolni pisemski nabiralnik, človek mimogrede prezre, kaj utegne biti pomembno in zanj aktualno.

švica

V Fribourgu nas je nenadoma zapustila s. KRISTINA (VIKA) VEKAR, frančiškanka Marijina misionarka, rojena 22. 3. 1907, umrla pa je 26. 4. 1979. Tukaj je živela že 42 let.

Odkar je v Fribourgu na prvo ne-

Pokojna s. Kristina (Vika) Vekar iz Fribourga v Švici.

deljo v mesecu slovenska maša, s. Vika nikoli ni manjkala. Ko pa je bila na prvo nedeljo v aprilu v bolnišnici, se nas je spomnila s posebnim pismom, ki nam ga je prebral po maši p. Angel. S. Vika je na ta način podčrtala namen slovenske maše, ki je v tem, da združuje in utrjuje Slovence v veri. Njen zgled ostane — moli in delaj!

Vsakdo jo je poznal kot vrtnarico — ljubiteljico rož. Prepričana je bila, da rože rastejo Bogu v čast in ljudem v veselje. Zato je nosila svoje rože na oltar in po domovih, kamor je hodila na obisk.

Na željo s. prednice je zapel na

pogrebni maši tudi slovenski zbor iz Fribourga dve pesmi, za slovo ob krsti pa sestri Viki najdražjo: „V nebesih sem doma, od tega ne sveta...“. P. Angel pa je somaševal z več duhovniki. Bog ji naj bo bogat plačnik za vse, kar je z ljubeznijo storila za nas!

Za Veliko noč smo imeli po vseh slovenskih postojankah lepo udeležbo in veliko obhajil, kljub temu da je bilo veliko naših ljudi doma v Sloveniji.

Na veliko soboto smo imeli v Zürichu v kapeli pri kapucinih slovesno vstajensko mašo s krstom, po maši pa blagoslov velikonočnih jedi. Udeležba je bila izredno velika. Po maši smo se zbrali v pisarni, kjer smo ob zvokih velikonočnih melodij skupno jedli velikonočni žegen.

V mesecu maju smo počastili vsako nedeljo Mater božjo z litanijami, ki jih imamo Slovenci tako radi.

Krsti: Danijela Lencel, hči Antona in Mirande Prodan; Gregor Bradeško, sin Marijana in Cecilije Terčič; Gabrijela Kočnar, hči Ernesta in Ane Podoljštršek iz Lüchingena, SG; Sonja Krivec, hči Darka in Sabine Frančeskin; Irena Starc, hči Jožeta in Jake Malež iz Nussbaumena/AG.

slovinci ob meji

KOROŠKA — V Železni Kapli je bil na občnem zboru ponovno izvoljen za predsednika levo usmerjene Zveze slovenskih organizacij dr. Franci Zwitter. — Na Dunaju je izšla knjiga Ernő Deáka „Integratio“. Ima 307 strani in obravnava probleme avstrijskih manjšin: slovenske, hrvaške in madžarske. — Mednarodna organizacija za izmenjavo študentov je s sodelovanjem mladinskih klubov iz Šmihela in Pliberka organizirala v velikem tednu teden spoznavanja slovenske manjšine. Tedna se je udeležilo po šest študentov iz Gornje Avstrije in Tirolske, pet iz Predarlške, po tri iz

Dunaja in Gradišćanske, po dva iz Salzburške in Spodnje Avstrije in eden iz gornje Koroške. — V Šmihelu pri Pliberku je nastopilo beneško gledališče s Predanovo igro „Emigrant“, ki slika boj za življenje v Slovenski Benečiji. Po igri je nastopil še pevski zbor „Rečan“ prav tako od tam. — V Bekštanju so odprli novo občinsko hišo. Ob odprtju so sodelovale kulturne skupine iz občine, le domače slovensko društvo ni bilo povabljen. — Zadnji trenutek pred konkurzom sta se odločili za nakup tovarne na Rebrci slovensko podjetje „Papirles“ in neka švicarska družba. „Heimatdienst“ je proti nakupu napovedal boj. Na podlagi njegove gornje so vse tri stranke v deželnem zboru sklenile, da je treba poiskati notranjo avstrijsko rešitev, in s tem negotovost spet za nekaj časa po-

daljšale. — Na dvodnevem obisku na Koroškem so bili študentje slovenske tržaške gimnazije „Fran Levstik“. — Od 26. do 28. aprila se je na Slovenski gimnaziji v Celovcu vršil slavistični seminar, ki ga je pripravila Delovna skupnost za slovenščino na višjih šolah. — V Globasnici so priredili že sedmič „Kulturni teden“. Domači igralci so zaigrali „Kastelko“ Vladimira Levstika. Nastopili so moški pevski zbori in otroški zbori ter folklorne skupine iz Podjune. — Slovenska katoliška mladina iz Koroške je za Veliko noč poromala v Rim.

GORIŠKA — Slovenski otroci v Gorici so se 2. aprila preselili v novo šolo, ki jo je zgradila občina. Šola je prostorna in ima tudi veliko igrišče za vrtno. — V noči

med 2. in 3. aprilom je začela veljati dokončna meja med Italijo in Jugoslavijo na Goriškem. Italija je pridobila nekaj ozemlja, ki ji je pripadalo že po mirovni pogodbi. — Doberdobsko kulturno društvo „Hrast“ je na velikonočni ponedeljek priredilo „Praznik pomladi“ z nastopom pevskih zborov, folklornih skupin in z zabavo. — V prvomajskih dneh je pevski zbor „Rupa-Peč“ pripravil v Rupi „Praznik rrtalje“. Na tridnevem prazniku so gostovali številni primorski pevski zbori in govorniki. Gostoval je tudi komorni mešani zbor iz Škofje Loke. — Slovensko duhovnijo v Gorici je 29. aprila obiskal goriški nadškof in 22 dečkom podelil zakrament sv. birme. — Goriška, tržaška in koroška slovenska mladina so pripravile v maju v Katoliškem domu v Gorici „Zamejski mladinski tabor“ s športnim in kulturnim programom.

TRŽAŠKA — 700 slovenskih Tržačanov je na Markovo poromalo v Marijino svetišče v Skalah nad Gardskim jezerom. — 27. aprila je bil zaključen triletni teološki tečaj v Trstu. 85 petkov so se zbirali in poslušali 166 predavanj, ki jih je pripravilo 18 predavateljev, od teh 13 iz Ljubljane. — Slovenska tržaška Marijina družba je zelo delavna. Na tiho nedeljo je predaval misijonar Lado Lenček, na cvetno je pel postne pesmi cerkveni zbor od Novega sv. Antona, na belo nedeljo je predaval g. Vinko Zaletel o Poljski, za konec meseca pa je bila štiridnevna duhovna obnova. — Narodno-zabavni ansambel TAIMS (začetnice imen prvih petih članov) je praznoval 10-letnico obstoja. V tem času je imel skoraj 150 javnih nastopov. — Tržaška kreditna banka je zaprosila, da bi smela odpreti več poslovalnic, med njimi tudi v Čedadu in v Trbižu. Pristojne oblasti dovoljenja niso dale. — Tržaško literarno nagrado „Vstajenje“ je dobila za svoje življenjsko delo pisateljica Zora Piščanc. Izdala je 1953 „Cvetje v viharju“, 1958 „Dom v tujini“, 1970 „Andrejka“, 1975 „Na obalah morja“ in 1978 „Pastirica Urška“, kjer opisuje zgodbo o nastanku Sv. Višarj. — 70-letnico delovanja je obhajala tržaška „Glasbena matica“ s koncertom stare slovenske glasbe. — Ob koncertu „TAIMS-a“ z Opčin je bila dvorana tržaškega Kulturnega doma premajhna, da bi sprejela vse, ki so želeli

udeležiti se jubilejnega koncerta 24. aprila. — V Borštu, v dvorani pri sestrah, so 12. maja v okviru „Leta otroka“ priredili „praznik družine“.

slovinci po svetu

AVSTRALIJA — Slovenci iz Sydneya so v postu poromali v Campbelltown. Udeležilo se ga je nekaj nad 100 rojakov. P. Valerijan pravi, da bi jih moralo biti veliko več. — V Kewu (Melbourne) so v postu namestili bronaste reliefe križevega pota v slovenski cerkvi. Vsako sredo so potem imeli pobožnost križevega pota. — Učenci Slomškove šole v Kewu so pripravili 6. maja materinsko proslavo. — Na tretjo majsko nedeljo pa je Društvo sv. Eme pripravilo vsakoleten „sejem“. Na stojnicah so bila razstavljena ročna dela, knjige, pa tudi pecivo in sadike. — Kew priredi vsako leto svoj festival. Nastopili so tudi Slovenci s svojo mladinsko folklorno skupino, oblečeno v narodnih nošah. Žela je veliko priznanj. — Glavno mesto Avstralije je Canberra, ki je letos obhajala 66-letnico obstoja, kar so slovesno proslavili. Naprosili so tudi etnične skupine za sodelovanje. Slovenci so pripravili razstavo slik, mladinska folklorna skupina iz Melbournea je nastopila z domačimi plesi. Sodeloval je tudi senator g. Miša Lajovic. Tudi stojnico z domačimi jedili, ki je bila zelo oblegana, so postavili. Višek praznovanja je predstavljala parada, za katero so Slovenci pripravili kmečko ohcet na treh kolesljih. Ob njih pa je plesala folklorna skupina. Želi so navdušeno priznanje in so jih pokazali tudi na televiziji.

ARGENTINA — „Zedinjena Slovenija“, ki je predstavniška organizacija Slovencev v Argentini, je imela občni zbor. Novi predsednik je Božo Stariha. Društvo predstavlja Slovence pred tamkajšnjim svetom, povezuje in usklaja delovanje slovenskih društev ter organizira slovensko šolstvo v Argentini. Letos deluje v njenem okviru 12 osnovnih šol s 504 učenci in 71 učnimi močmi. — Zadeti od kapi je 4. aprila umrl v Castelarju g. Pavel Fajdiga. Med vojno je bil vodja

dobrodelne pisarne na nadškofiji v Beogradu in dopisnik katoliškega dnevnika „Slovenec“; v Argentini pa je bil član uredništva tednika „Svobodna Slovenija“, član Narodnega odbora za Slovenijo ter podpredsednik Slov. ljudske stranke za Južno Ameriko. Zaposlen je bil kot visok uradnik v pomorstvu in je veliko potoval po vsem svetu. — Slovensko katoliško akademsko starešinstvo je začelo s tečajem, ki se bo vršil enkrat mesečno skozi vse leto s predavanji prof. dr. Milana Komarja o „Filozofskih osnovah slovenske problematike“. — V Slomškovem domu v Ramos Mejia so priredili „Slovenski dan“. Poleg drugih nastopov so zaigrali Simčičev „Krst pri Savici“. — Slovenska kreditna zadruga „Sloga“, ki ima 2123 članov, je imela svoj občni zbor. Kljub 160 % inflaciji je zadruga gospodarila z dobičkom. Ima tudi svoje lastno letovišče. Izdala je tudi v 3000 izvodih slovenski telefonski imenik. — Slovensko dušno pastirstvo v Buenos Airesu je izdalo knjigo pok. prof. dr. Hanželiča „Družinska vzgoja“. Knjiga ima 256 strani. Prvi del je izšel leta 1976. Leta 1974 je pa izšla knjiga „Naše življenje“ od istega pisatelja. — „Bariloški slavčki“, ki jih vodi ga. Lučka Kralj-Jermanova, so priredili tri koncerte v Buenos Airesu. Časopisna kritika je poročala o nastopu v samih superlativih. — Rektor katoliške univerze in škof iz Salte sta povabila Slovensko gledališče iz Buenos Airesa, da so na veliki petek odigrali „Živi križev pot“. Izvajanja, ki je bilo na prostem, se je udeležilo okrog 10.000 ljudi. — 13. maja so buenosaireski Slovenci poromali v Marijino svetišče v Lujanu.

ZDA — Pošte po vsem svetu delujejo zelo neredno in zato prihajajo časopisi z novicami z vedno večjo zakasnitvijo. Tudi ZDA niso izjema in zato so „novice“ včasih dokaj stare. — Na pustno soboto so Slovenci v Chicagu priredili veliko zabavo, ki se je udeležil tudi čikaški župan Miha Bilandič. — Na belo nedeljo je „Kranjska slovenska katoliška jednota“ priredila v veliki dvorani sv. Štefana v Chicagu kosilo in nato zabavni program. — Slovensko društvo „Lilija“, ki deluje že 60 let v Clevelandu, je 25. marca uprizorila Maurerjevega „Kaplana Klemena“. — Zamejski Slovenci z Goriškega so obiskali Slovence v Clevelandu. Najprej je 21. aprila nastopila

Moskvo. Danes, se zdi, mu je to vseeno.

Poleg tega razmišlja Jugoslavija tudi o nakupovanju orožja v Franciji in Angliji. Seveda poudarjajo v Beogradu, da tesnejše dvostransko sodelovanje z ZDA nikakor ne pomeni splošnega močnejšega obrata proti Zapadu. Celó naglašajo, da pomeni močnejše sodelovanje z Washingtonom neke vrste nasprotno izbiro med njim in Evropsko skupnostjo, kjer Jugoslavije ne marajo in ji gospodarsko ne ugodijo. Kot posledica na novo odkritega nagnjenja do Amerike so jugoslovanski nakupi v ZDA zadnje mesece trikratno porasli, prodaja je pa ostala enaka.

Znotraj „gibanja neuvrčenih“ ima, se zdi, Jugoslavija ogromne težave. Na eni strani je tam Sovjetom naklonjena skupina nekako 15 držav (jedro le-te sestavljajo: Kuba, Vietnam, Laos, Etiopija, Afganistan in Južni Jemen). Na drugi strani je pa vedno večje število držav, ki so do „gibanja“ ali brezbrizne ali pa javno izjavljajo, da zaradi ravnjanja Kube ne bodo prišle v Havano. Jugoslavija, ki je svoj čas pridno pomagala, da je h „gibanju“ pripeljala vse sovjetske prijatelje, skuša sedaj sovjetske poskuse razcepitve preprečiti.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 14. maja 1979, str. 3.

igralska skupina „Štandrež“, naslednji dan pa je nastopil ansambel „Lojze Hladé“ iz Števerjana. — V dvorani pri Sv. Vidu so priredili 5. maja družabni večer. Čisti dobček je namenjen Slovenskemu domu v Parizu. — Pevski zbor „Korotan“ je 28. aprila priredil svoj pomladanski koncert v Slovenskem narodnem domu v Clevelandu. — V 76. letu je po daljši bolezni umrl pesnik, pisatelj in časnikar Ivan Jontez, ki je bil rojen v Cerkljah na Gorenjskem in prišel v Ameriko leta 1930. Najbolj je znana njegova povest „Jutro brez sonca“, ki jo je napisal leta 1949. — Clevelandski škof je imenoval župnika pri Sv. Vidu za novega rek-

sedanji slovenski trenutek

Z nekaj poznavalci razmer v Sloveniji smo pripravili za naše bralce tale razgovor.

● Kako bi kratko označili slovenski trenutek v prvi polovici leta 1979?

Tvegano in težko je označiti sedanji slovenski trenutek, ker je tako zapleten. Morda bi ga izrazili z dvema besedama: brezglavost in otopelost.

● Ali bi lahko našeli nekaj vzrokov za takšno občutje?

Glavni vzroki so trije: družbeni, narodnostni in gospodarski.

● Najprej so torej družbeni vzroki. Na kaj pri tem mislite?

Komunistični režim je vsak dan bolj negotov. Titova navzočnost, za katerega nihče prav ne ve, koliko je še oblastveno učinkovit, vedno bolj hromi normalno delovanje političnega stroja. Njegovo navzočnost poleg vsega tako napihujejo, da se celó komunisti sami zgražajo nad povečevanjem „nezmotljivega in najdražjega gosta“. Bili so primeri, ko je TV med običajnim večernim televizijskim dnevnikom ves čas prikazovala samo pohode Titove kolone avtov. Sekretar slovenske partije Šetinc se je nato v Telexu opravičeval, češ da takšnega prenosa komunisti niso naročili. Ljudje se sprašujejo, kdo se skriva za tem kultom in zakaj.

torja škofijskega semenišča. Službo bo nastopil s 1. junijem. Kdo bo novi župnik na slovenski župniji, še ni znano. — Na župnijo sv. Štefana v Chicagu je prišel kot kaplan p. dr. Kalist Langerholz, ki je bil med vojno kaplan pri Sv. Cirilu in Metodu v Ljubljani in so ga Nemci leta 1944 poslali v Dachau.

KANADA — Najmlajši pevski zbor iz Clevelanda „Fantje na vasi“ je obiskal Slovence v Hamiltonu in priredil v njihovi cerkvi koncert. — Na cvetno soboto so tudi torontski „Fantje na vasi“ priredili v dvorani Marije brezmadežne v Torontu svoj pomladanski koncert slovenskih pesmi.

● Gotovo botruje negotovosti režima tudi strah pred Rusi?

Brez dvoma. Zdi se, da so Sovjeti namenili Bolgariji vlogo nekakšnega Vietnama na Balkanu. Slišati je, da je prišlo na bolgarski meji do majhnih prask; sam slovenski minister za notranje zadeve Zemljarič je nedavno v *Delu* priznal, da Bolgari rožljajo z orožjem. Poleg vsega se čuti, da ni več Kardelja. Tito je ostal sam, saj nima v neposredni bližini nikogar, na kogar bi se lahko tako tesno naslonil, kot se je lahko nanj.

● Kaj pa zamisel kolektivnega vodstva?

Vanjo nihče prav ne verjame, saj zgodovina dovolj zgovorno dokazuje, da doslej še nobeno „kolektivno vodstvo“ ni bilo sposobno dalj časa voditi kakšne družbe. Vedno je prihajalo do notranjih trenj in nesporazumov, dokler se ni pojavil kak voditelj, ki je imel dovolj ugleda, in prevzel vodstvo države. Da bi bila prav Jugoslavija lahko v tem izjema, nihče ne verjame.

● Lahko bi torej skrčili negotovost režima v vprašanje: Kaj bo po Titu?

Točno. Nihče prav ne ve, kakšen jutri nas čaka. Dokler živi Tito, je družba na zunaj in na znotraj vsaj navidez trdna. Kaj bo po njegovi smrti? Velika uganka. Strah pred Rusi je v Sloveniji velik, upanje na demokratizacijo in sproščanje tudi skromno navzoče. Čeprav je med ljudmi precejšnje nezadovoljstvo s komunističnim režimom, se vendar to nezadovoljstvo ne izraža v kakšnem dejanskem, organiziranem, nasprotnem načrtu. Politične opozicije, ki bi imela jasne predstave, ki bi si postavljala določne cilje za dan X, ko se bo verjetno ponovno odločala usoda slovenskega naroda, ni. Verjetno ni bil slovenski narod na morebitne usodne dogodke v prihodnosti še nikoli tako nepripravljen kot danes.

● Drugi vzrok današnjega občutja brezglavosti in otopelosti v Slove-

niji je narodnostne narave. Tu gre najbrž predvsem za nekakšen naval z juga v Slovenijo.

O gospodarskem zapostavljanju Slovenije bomo govorili ob vprašanju gospodarstva. Tu omenimo slovensko nezadovoljstvo nad tem, da prihaja v Slovenijo vedno več ljudi z juga. Po ljubljanskih ulicah in lokalih, pa tudi po ulicah in lokalih drugih slovenskih mest je srbska in hrvaška govorica vse glasnejša. Če so pred leti prihajali v Slovenijo bolj posamezniki, ki so se prej ali slej „poslovenili“, se vključili v slovensko življenje, je sedaj vedno več skupin, ki se drži skupaj, se zapirajo v geto, se širijo in zahtevajo šole v svojem jeziku in razne druge pravice, ne da bi se vključevali v slovensko družbo. Ni se mogoče izogniti vprašanju, ali zmore mali slovenski narod vsrkati toliko ljudi z juga. Obstaja resna nevarnost, da bo Slovenija v nekaj desetletjih, mogoče stoletjih, govorila le še hrvaško ali srbsko.

● Kdo je kriv za ta priliv z juga?

Gotovo tudi Slovenci sami. Skoraj vsa „nižja“ in težja dela opravljajo le še južnjaki. Slovenec bo s težavo prijel za kramp in lopato. Ali si s tem tudi sami ne koplje groba? Ali nas potrošniška mrzlina, ki nas žene k „višjim“, boljše plačanim opravilom, včasih tudi v tujino, ne ugonablja, raznaroduje, razčlovečuje?

● Kaj pa pravijo k temu oblastniki?

Pri uničevanju slovenske narodne zavesti je marljiva tudi partija. Ob Kardeljevi smrti so npr. lahko televizijski poslušalci ure in ure dolgo poslušali Kardeljevo pripovedovanje o svojem življenju in delu in o jugoslovanski partiji v jeziku, ki ni ne slovenščina, ne hrvaščina, ne srbsčina, marveč nekakšna polomljena in spakdrana srbsčina iz Beograda. Na prvomajskih partijskih proslavah v Bohinjski Bistrici so govorniki govorili v srbsčini, tudi Stane Dolanc in Franc Popit. Tudi drugi slovenski politiki govorijo v skupščini in v drugih organizacijah v Beogradu spakdrano srbohrvaščino, čeprav

bi po zakonu lahko govorili slovensko. Med sedanjimi slovenskimi komunističnimi veljaki je čut za slovenski jezik popolnoma zakrnel. Pa še neko čisto drugo vprašanje, ki kaže na „skrb“ režima za slovenstvo: kako je to, da dobi prišlek iz „bratske“ republike v Sloveniji stanovanje razmeroma brž in brez posebnih težav, medtem ko mora nanj Slovenec čakati leta in leta?

● Tretji vzrok današnjega nemirnega trenutka v Sloveniji je gospodarstvo. Kaj bi o tem povedali?

Režim se mora soočiti z vedno večjimi gospodarskimi težavami. Kardeljev delegatski sistem je v tako imenovano samoupravno družbeno in gospodarsko ureditev vnesel še večji nered. Storitnost dela je nizka, odgovornost zabrisana, nepravilnosti vse bolj pogoste, birokratizem raste. Lansko leto je tako prišlo do več stavk ali, kakor doma temu sramežljivo pravijo, „prekinitev dela“. Sistem, kakor si ga je zamislil Kardelj, kaže poleg vseh dobrih namenov neučinkovitost. Ni dneva, da ne bi dnevno časopisje in druga sredstva javnega obveščanja tožila nad skrajno neurejenimi razmerami v gospodarstvu. Poleg vseh drugih hib, ki jih kaže slovensko in jugoslovansko gospodarstvo, so najbolj očitne težave v temeljnih gospodarskih panogah: slabe ceste, slabe železnice in katastrofalno slaba telefonija. Ravno na področjih, na katerih je komunizem najostreje napadal „staro kapitalistično“ ureditev, se je pokazalo, da sam še zdaleč ni dorastel nalogam, pred katere ga postavlja sodobno gospodarstvo, nalogam, ki jih sodobni kapitalizem rešuje precej učinkoviteje kot komunizem.

● Prej ste omenili gospodarsko zapostavljanje Slovenije.

Ja, zelo opazno je, da Slovenija vse občutneje zaostaja za gospodarskim razvojem južnih republik. Celotno slovensko gospodarstvo je pod posrednim ali neposrednim nadzorstvom beograjske centrale, ki ovira gospodarsko pobudo Slovencev, kjer le more. Strojni park

in tovarne v Sloveniji so zastarele, najbolj moderne naprave pa kupujejo v Srbiji, tudi tam, kjer jih niti upravljati ne znajo.

● Kaj pa položaj slovenske Cerkve v današnji „samoupravni socialistični“ družbi? Ne gre torej pri tem vprašanju za notranje življenje slovenske Cerkve, ampak za to, kako ravna s Cerkvijo režim.

Pri svojem ravnanju s Cerkvijo izhaja režim iz osnovne resnice komunističnega katekizma, da je treba vse vere uničiti. Ali jih skuša uničiti v rokavicah ali s preganjanjem, to je vprašanje metode, ki jo narekuje edinole uvid, na kateri način bodo vere prej uničene. Režim v Sloveniji načrtno uničuje vero od zunaj in od znotraj: od zunaj s skrbnim partijskim nadzorstvom Cerkve, od znotraj z dosledno ateizacijo.

● Kaj je reči glede partijskega nadzorstva Cerkve?

Partija si zagotavlja neposredni uvid v življenje Cerkve z nenehnim vključevanjem duhovnikov v špijonažno dejavnost. Tajništvo za notranje zadeve oziroma Uprava javne varnosti postavi duhovnika, ki ga zalotijo pri kakšnem resničnem ali izmišljenem prestopku (npr. avtomobilska nesreča, vožnja v vinjenem stanju, dvomljiv odnos do žensk) pred izbiro: ali v zapor ali sodelovanje z organi za notranje zadeve. Nekateri duhovniki klonijo in se dajo ujeti v mreže, iz katerih se ni lahko rešiti. Mnoge zdomce obiskujejo ob njihovem prihodu domov na obisk agentje Tajništva za notranje zadeve. Kje vsepovsod ima partija, boljše njen organ, policija, v Cerkvi nastavljene „svoje“ ljudi, je težko reči z gotovostjo. Znanih primerov, da je skušala UDBA duhovnike na različne načine narediti za svoje agente, je precej.

● Kaj pa tako neobičajno ravnanje ljudi okrog revije Znamenje?

Zakaj in čemu so se nekateri člani te skupine tako tesno povezali z režimom, na to ne ve nihče pravega odgovora. Tudi ni odgovora na vprašanje, kdo je resnični duhovni voditelj te skupine. So pri-

meri, ko je dobila partija podatke o slovenski Cerkvi iz tega kroga. Tudi če pišejo v Znamenje vsi sodelavci z najčistejšimi nameni, pomeni vseeno marsikakšen zapis v reviji veliko škodo za slovensko Cerkev.

● **Režim doma hoče izvesti tudi popolno ateizacijo. Kje in v čem je to opaziti?**

Partija skuša izpodrežati Cerkvi korenine tudi tako, da si vedno bolj načrtno prizadeva za ateizacijo vzgoje otrok, začnši pri otroških vrtcih, prek osnovne in srednje šole, pa vse do visokih šol in univerze. Ne štedi z napor, kako bi mladega človeka odtegnila vplivu Cerkve: ateizacijo uvaža sedaj že tudi v vrtce, uvaža celodnevno šolo, stalno poudarja v šoli, da je marksizem znanstven, vera pa protiznanstvena... Žal je treba priznati, da ima partija pri tem uspeh. Nastaja mladi rod, ki ne raste več iz trdne krščanske zakoreninjenosti staršev, rod, ki je izpostavljen nenehnemu ateističnemu pritisku šole in neslovenske okolice, ki ni krščanska. Kristjani postajamo manjšina. S tem se bo treba sprijazniti. Krščanstvu iz navade so ure štete, v prihodnosti bo vzdržalo le še krščanstvo maloštevilnih, a osebno zares prepričanih kristjanov. Trenutno ateizacija družbe nezadržno napreduje.

● **Kaj pravijo k temu slovenski škofje?**

O slovenskih škofih kot o celoti ni mogoče govoriti, ker je ta celota okrnjena: v Mariboru že eno leto čakajo na imenovanje rednega škofa, ljubljanski nadškof je že pred dvema letoma papežu ponudil odstop, ker je dopolnil 75 let. Da bi škofje ne ocenjevali sedanjega položaja slovenske Cerkve, kot dejansko je, bi si bilo težko misliti. A naj nam bo kot članom te Cerkve dovoljeno povedati, v čem vidimo nalogo slovenskih škofov danes.

Najprej naj bi se škofje zavedali, da ima komunizem voljo in načrt uresničiti ateizacijo in da se je treba temu načrtno upreti. Ne moremo računati, da bo komunizem

jutri propadel. Treba je izdelati dolgoročni načrt, kajti samo reševanje iz ene zadrege v drugo, improvizacija vsakdanja, to ne bo ničesar rešilo.

Škofje bi morali jasno povedati, kakšno mesto ima Cerkev v vsaki družbi: ne sme se izenačiti z nobenim političnim sistemom, v vsakem pa se mora bojevati za vse človekove pravice vseh članov družbe (ne le za pravico vere in vernih). To ni poseganje v politiko, klerikalizem, marveč samo vršitev njihovega evangelijskega poslanstva, pričevanje vere.

Izdelati bi bilo treba dolgoročni

ABC demokracije

Katera je glavna prednost demokracije?

Glavna prednost demokracije je dejavna udeležba vseh občanov pri družbenem življenju. Za to jamči demokracija ljudem dve osnovni pravici:

— svobodo mišljenja, govorjenja in tiska; vsakdo ima pravico povedati svoje mnenje o vladnih ukrepih in o bremenih, ki jih nalaga vlada ljudstvu, ter presojeti, ali je delo vlade občanom v korist ali ne;

— možnost, da spozna, ali so ukazi in bremena, ki so mu naložena, pravična; naloga ljudskih poslancev ni kimanje vladnim predlogom, kot se to dogaja v „ljudskih demokracijah“, marveč resno presojanje, kaj ljudstvu koristi in kaj škoduje.

Zakaj se ponekod kristjani združujejo v svetovnonazorske stranke, npr. v krščansko demokratske?

Sredi preteklega stoletja so se začeli katoličani v nekaterih deželah zbirati v svetovnonazorske stranke, ker so le tako lahko obra-

načrt, kako se upirati režimski vedno bolj vsiljivi in organizirani ateizaciji. Proti načrtu na dolgo roko se je možno upirati le z nasprotnim načrtom na dolgo roko.

Poleg tega bi bilo treba biti stalno navzoč pri vsem dogajanju, analizirati primere zapostavljanja vernih oziroma vsiljevanje ateizma in oblasti, stalno opozarjati, da to in to ni v skladu z ustavo, s Splošno deklaracijo o človekovih pravicah, s helsinško listino.

Da je popolna solidarnost, vzajemnost med škofi samimi samo po sebi umevna, o tem ne kaže izgubljeni besed.

nili pravice krščanstva, ki so jih nekatere vlade hotele uničiti. Tako lahko s pridom uveljavljajo krščanska načela v življenju dežel, npr. glede splava, šole, ločitve zakona, pravice družin do vzgoje ipd. Te stranke delujejo politično, ne versko, in torej niso v službi nobene Cerkve.

Kaj so totalitarne države?

Beseda totalitaren je francoska (totalitaire), ki pa prihaja iz latinščine (totus = ves), in pomeni celoten, vse obsegajoč, povzemajoč vse v svoje območje. Uporablja se za družbene ureditve in njihovo težnjo, podrediti režimskim ciljem vse javno in zasebno življenje ter izključevati sleherno drugačno mnenje in opozicijo.

Katere glavne uresničitve totalitarne države naše dobe poznamo?

Poznamo tri glavne uresničitve totalitarne države naše dobe:

— fašistično: za najvišji zakon je postavila državo z „vodjem“ na čelu, njeno oblast in korist;

— nacistično: za najvišji zakon je postavila plemenske in duhovne vrednote „arijske“ rase in brezpogojno pokorščino „vodju“ pretiral do skrajnosti;

— komunistično: za svoj cilj je postavila ateistično in materialistično usmerjeno brezrazredno družbo, do katere naj bi svet prišel prek diktature proletariata, to je prek delavske nasilne vlade.

Katere so značilnosti totalitarnih držav?

Značilnosti totalitarnih držav so:

1. razširitev neomejene državne oblasti na vsa življenjska področja; posameznik se mora v vsem in popolnoma podrediti kolektivu, prav tako naravne samoupravne skupnosti: družina, razred, stran, občina...

2. jemanje države za izvor vseh pravic; ne poedinec ne poedine družbene skupine (npr. družina) nimajo nikakršnih naravnih pravic, ki bi jih mogle uveljaviti proti državi; poskus uveljaviti svojo voljo proti režimu je „izdaja ljudstva“;

3. obstoj le ene politične stranke; ta se istoveti z ljudstvom in državo; dejanski nositelj oblasti v državi je stranka, ki uporablja državni aparat za uresničevanje svoje volje; stranka nastavi na vsa važna mesta v družbi svoje člane, ki odgovarjajo za svoje delo samo njej;

4. odločanje peščice voditeljev v stranki; vodja stranke narekuje skupaj z najožjim strankinim vodstvom svojo politično voljo, stranka jo pa prek široke propagande razširi med občane; vse važne odločitve prihajajo od zgoraj navzdol in ne od spodaj navzgor kot v demokracijah; ljudstvo „voli“ poslance, ki jih je izbralo strankino vodstvo; poslanci samo sprejemajo sklepe vlade in izrekajo zaupnice vodju in njegovemu najožjemu krogu;

5. vzdrževanje totalitarizma z nasiljem; le tako je mogoče takšen sistem ohranjati; za to sta trdno v rokah edine stranke vojska in policija; močna tajna policija preprečuje vsako opozicijo (vohunjenja, zasliševanja, čistke, sodni procesi, taborišča, ječe, umori);

6. od režima odvisna sodišča; ni neodvisnih sodišč, ki bi nadzirala delo vlade in ki bi lahko poklicala strankine funkcionarje proti volji strankinega vodstva na odgovor;

7. izključna strankina pravica do obveščanja občanov in ustvarjanja javnega mnenja; stranka ima dejansko v rokah ves tisk (ostalega natančno kontrolira in ob priložnosti zaseže), radio, televizijo, ki-

no; stranka si lasti izključno pravico do vzgoje ljudstva (po šolah in javnih občilih) po svojem svetovnem nazoru.

Kako je potemtakem treba označiti moderno totalitarno državo?

Moderno totalitarno državo je treba označiti za pravo nasprotje družbene ureditve, ki naj bi bila zgrajena na naravnih in нравnih temeljih. Ni ustanova, ki bi človeku pomagala do polnega razvoja, ampak je brezdušen stroj za zasužnjenje človeka. Človek je le še sredstvo za doseg kolektivnih na-

menov. Kolektivu, stranki, je žrtvovano vse: človeško dostojanstvo in svoboda, resnica in pravica, neodvisnost sodstva in svoboda znanosti, pravice staršev in svoboda vere. Totalitarna država si lasti vse pravice na vseh področjih in nad celim človekom. Samovolja nasilnikov ustvarja v državi strah in negotovost. Totalitarna država tudi stalno ogroža mednarodni mir in sožitje. S svojim oboroževanjem sili tudi druge države k neprestanemu oboroževanju: to požira ogromno denarja, ki bi moral iti za odpravo lakote, bolezni in zaostalosti na svetu.

Pisali so nam

OTROKA V DOPOLNILNI TEČAJ?

Z možem in dvema otrokoma živim v ZRN v mestu, kjer sta dva dopolnilna tečaja slovenskega jezika, župnijski in tisti, ki ga organizira konzulat. Ker je župnijski dobro organiziran, bi svojo hčerko, ki bo pričela jeseni hoditi v šolo, rajši pošiljala vanj. Zanima me pa, če bo potem lahko šla čez tri leta doma v četrti razred — upam, da bo v nemški šoli naredila prve tri razrede — če ne bo obiskovala tečaja, ki ga pripravlja konzulat.

N. N., ZRN

Odgovor na Vaše vprašanje Vam naj prepišemo iz revije *Naš delavec*, Ljubljana, april 1979, kjer je svetovalka za priznavanje spričeval na Republiškem komiteju za vzgojo in izobraževanje zapisala med drugim tole:

„Pri priznavanju posameznih razredov tujih osnovnih šol in pri nostrifikaciji (= priznavanju veljavnosti — op. NAŠE LUČI) spričeval o končani tuji osnovni šoli, se upošteva predvsem, koliko in katere razrede je učenec uspešno končal v tujini. Pri nostrifikaciji spričeval tujih osnovnih šol praviloma ne predpisujemo nostrifikacijskih izpitov, saj je to obvezna šola, otrokom, ki se vračajo v domovino, pa

želimo omogočiti, da se bodo čim lažje in kar najhitreje vključili v nadaljnje šolanje in v novo okolje. Obiskovanje dopolnilnega pouka iz slovenskega jezika v tujini ni pogoj za nostrifikacijo spričevala tuje osnovne šole, saj zaradi velike razkropljenosti v tako dopolnilno izobraževanje ni mogoče vključiti vseh.“

Naj dodamo le to, da staršem, ki se zavedajo, kakšna vrednota je za človeka vera, ne bo težko izbirati med marksistično (to je tudi ateistično) usmerjenim dopolnilnim poukom na eni strani in med na krščanskih vrednotah temelječim dopolnilnim poukom na drugi strani, zlasti še, če sta oba tečaja strokovno enakovredna.

Uredništvo NAŠE LUČI

PRIPOROČAMO

Mohorjeva knjigarna ima na zalogi nekaj dokumentarnih del o dogajanju med komunistično revolucijo v Sloveniji, v katerih očitvidci izpovedujejo, kaj se je takrat v resnici godilo. Naslovi teh del so:

- ODPRTI GROBOVI, 4. del (110 šilingov)
- REVOLUCIJA NA HOTEDRŠICI (70 šilingov)
- TABORIŠČNI ARHIV PRIČA. 1., 2., 3., 4. del (po 70 šilingov)

Naročila pošljite na naslov: Mohorjeva knjigarna, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt, Austria.

mali oglasi

● JANKOVIČ, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● PREVAJALSKA PISARNA v Münchnu uredi uradno prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje in nudi pravno pomoč: Dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, telefon (089) - 14 13 702.

● PREVAJAM iz slovenščine v nemščino in obratno. Vse prevode sodno overovim. Prevode opravi hitro in poceni: MONIKA ZIBELNIK, Franz-Albert-Str. 12, 8000 München 50, tel. 812 30 59 — zvečer.

● SLOVENSKI FANT, 182/32, ki trenutno živi in dela v Zahodni Nemčiji, išče pošteno slovensko dekle in želi samo resne ponudbe. — Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pošto pristojbino, navedeno v barvnem pasu te strani spodaj (Št. 6)

● Potujete v RIM? Dobrodošli v hotelu BLEDE, Via S. Croce in Gerusalemme 40, 00185 Roma, tel. (06) 777 102. Na razpolago so Vam komfortne sobe s kopalnico, klimatičnimi napravami in radiom, lastni parkirni prostor in restavracija v alpskem slogu. Zagotovljeno Vam je prijetno občutje med slovenskim osebjem. Lastnik Vinco Levstik.

● Dragi rojak! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. Obrnite se naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Biesenstr. 30, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. Telefon 02103-44 5 62. Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● V STUTTGARTU je prijazna SLOVENSKA GOSTILNA „REBSTÖCK“, v kateri se zbirajo zlasti vsako soboto „osamljeni“ oziroma gostje, ki si želijo prijetne družbe. Za dobro jedajo in pijačo skrbi Fa. Richter, za vesel večer pa Tone Zupan s svojimi fanti. — Na svidenje torej vsako soboto v gostilni „Rebstöck“!

● V PORTOROŽU (Seča) prodam enostanovanjsko hišo z manjšim gospodarskim poslopjem in 1,3 ha zemlje okrog hiše. Izredno lepa lega: zelen pas, razgled na morje in Portorož. — Pojasnila daje: J. Bucik, Klausenberg 7c, D-89 Augsburg 22; tel. 0821-979 13.

● Ugodno prodam zelo moderno, 300 m² veliko hišo, 7 km oddaljeno od središča Maribora in 2 minuti od avtobusne postaje Rogoza. Hiša ima garažo (50 m²) in kanal ter 750 m² vrta in je takoj vseljiva. — Interesenti naj se oglasijo pisмено ali telefonsko na naslov: J. D. Šilec, Sartoriusstrasse 34, D-7000 Stuttgart 30, BRD; telefon 0711/ 85 35 31 (po 19. uri!).

● Nedograjeno večjo ENOSTANOVANJSKO HIŠO v Miklavžu pri Mariboru, ob Ptujski cesti ugodno prodam. Plačilo v devizah. — Pojasnila daje: Mirko Pehar, Haubersbrunner Str. 41, D-7060 Miedelsbach-Schorndorf, BRD.

● GRADBENE PARCELE blizu Maribora so ugodno naprodaj. — Pojasnila daje: Marija Grandošek, Dillmannstr. 1, D-7 Stuttgart 1, BRD; telefon 0711/29 26 33, ali: Mirko Grandošek, Gradiška 46a, YU-62211 Pesnica, Jugoslavija, tel. 0 21 24 / 6 11 62.

● HIŠA z adaptacijskim dovoljenjem, z nekaj vinograda in sadnim drevjem, skupno 75 arov, voda in elektrika v hiši, naprodaj. Dostopno z avtom, 4 km od Sevnice, Cena 20.000.— DM. — Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če ji pošljete pošto pristojbino, navedeno v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 7)

pozor!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šillingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šillingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

V juliju in avgustu

„Naša luč“ ne bo izšla!

rezervirano za smeh

Muha gre s svojo hčerko na sprehod na vrh bele pleše.

„Kako brž mineva čas!“ pravi muha svoji hčerki. „Ko sem bila tako stara kot ti, je bila tu še čisto ozka steza.“

„Mama ali lahko dobita moški in ženski dežnik otroke?“

„Ti jurček, ti, le kako prideš do takega vprašanja?“

„Ja, od kod pa potem prihajajo mali, zložljivi dežniki?“

Mlada žena bere časopis. V njem so fotografije z velike družabne prireditve v tistem mestu. Pokaže jih možu in ga vpraša, če se mu zdi katera od dam na fotografijah lepša od nje.

„Ne, ljubica, tako lepa kot ti ni nobena.“

„Zato te imam tako rada, vedno si tako prijeten in prijazen in zvest.“

„Ja,“ je dodal on. „In tako strahopeten.“

Vajenec nekega podjetja se je zagledal v gospodarjevo hčerko.

„Kaj bi rekli, gospodična Nada, ko bi vas prosil, da bi postali moja žena?“

„Nič ne bi rekla, kajti nihče se ne more istočasno smejati in govoriti.“

„Kakšno delo pa opravljaš?“ je hotela vedeti nevesta od ženina.

„Nobenega.“

„Od same ljubezni tudi ne bova mogla živeti.“

„Odkvisno je od tega, kolikšno ljubezen ima tvoj oče do tebe.“

„Dvignite desno nogo in jo držite vodoravno!“ ukaže kaplar vojakom.

Neki rekrut dvigne levo nogo, tako da je ta tik desne noge vojaka, ki stoji pred njim.

Kaplar se zadere: „Kateri bedak je pa dvignil obe nogi?“

„Imam vtis, da se hoče ta fant poročiti z mojo hčerko le zato, ker bi rad podedoval vse moje premoženje.“

„Kako prideš na to?“

„Vsakokrat, ko mi da roko, mi otipa pulz.“

Globoko v afriškem pragozdu nagovori mladi ljudožrč lepo ljudožrko:

„Ali vam smem ponuditi svojo roko, gospodična?“

„Ne, hvala, sem že zajtrkovala.“

Dekle z dežele se je po krajšem bivanju v mestu vrnila domov in je ugotovila: „Ko sem bila v mestu, je tako lepo sonce sijalo, k sm pa dam pršva, je biv pa sam bvat.“

Zdravnik je svetoval pijančku, naj bi štirinajst dni ne pil nobenega alkohola, češ „bomo videli, če bo kaj boljše.“

Pijanček je bil drugačnega mnenja: „Kaj pa, ko bi štirinajst dni pil dvakrat toliko kot sicer? Bomo videli, če bo kaj slabše.“

Starostna razlika med Potočnikovimi šestimi otroki je tako velika, da mora mama vedno paziti, da pride najmlajši do stekleničke in da najstarejši do stekleničke ne pride.

„Zakaj praviš svoji zaročenki, moj sladki polžek?“

„Ker ima lastno hišico.“

„Ljubi možiček, za god pričakujem od tebe kaj za roke, vrat, lahko tudi za ušesa.“

„Prav. Le to mi še povej, katero milo ti je najbolj všeč.“

Pri javnem telefonu.

„Oprostite, že pol ure držite v roki slušalko, ne da bi govorili. Ali bi smel sedaj jaz telefonirati?“

„Ne motite me, prosim, govorim s svojo ženo.“

Škot najde v pivu muho. Vzame jo iz piva in pokliče natakarkarja. On takoj vrček odnese in mu prinese novega.

Drugi Škot to opazi, spi je pol vrčka piva in vpraša prvega Škota: „Ali mi lahko posodite tisto muho iz vašega piva?“

yu-smeh

UČITELJI IZ BANK, ZAVAROVALNIC IN TURISTIČNIH ORGANIZACIJ, VRNITE SE!

„Ali ne bi mogli vi na občini prilagoditi delovnega časa nam, delovnim ljudem?“

„Lahko, samo potem bi bilo videti, da smo mi tukaj zaradi vas.“

„VSAKE ŠALE JE ENKRAT KONEC,“ JE REKEL DIREKTOR, POTEM KO JE DO KONČNO ZAVOZIL PODJETJE.

(Ne)jasen, (ne)pogumen in (ne)konkreten humor je znak (ne)razvite demokracije.

NI ČUDNO, DA POZNATE BOLJŠE KOT MENE MOJ ŽEP: V NJEM IMATE ROKO.

Po Pavlihu

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Ludvik Rot, 62 Offley Road, London S. W. 9 (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstr. 1, 4053 Haid b. Ansfelden. (Tel. 07229 - 83 56).

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz. (Tel. 03124 - 23 59).

P. Janko Bohak OFM, Canisianum, 6020 Innsbruck (Tel. 0522 - 22 9 59)

Ivan Tomažič, Albertgasse 48 („Korotan“), 1080 Wien VIII.

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II, 1010 Wien I. (Tel. 0222 - 63 25 07).

Janez Žagar, Feldeggasse 1, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 26 4 04 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad. Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 04762 - 37 1 24).

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eisden, 3630 Maasmechelen.

Kazimir Gaberc, avenue L. Empain 19, Marcinelle, B-6001 Charleroi.

(Tel. 071 - 36 77 54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. 1/361-80-68).

Jože Flis, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. 1/253-64-43).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Jure Rode, Collegio Pio Latino, Via Aurelia Antica 408, 00165 Roma.

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Anton Stekl, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus, (Tel. 030-785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030-784 84 34).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 0208 - 64 09 76 ali 64 11 72).

Martin Mlakar, 5657 Haan 1, Hochdahler Str. 14. (Tel. 02129 - 13 92).

Mirko Jereb, 6 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 0611-63 65 48).

Stanko Gajšek, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Vili Stegu, 8070 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 3 44 74).

Jože Bucik, 89 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 9 79 13).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Marijan Bečan, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guil. Lambert laan 36, Eisden, 3630 Maasmechelen, Belgie.

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.

(Tel. 01/50 31 32).

P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).